

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

ч. 86   жовтень – грудень 1990

КОНФЕРЕНЦІЯ
Українських Пластових Організацій
Австралія - Аргентина - Велика Британія - ЗСА - Канада - Нью-Йорк

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

ОРЛИНИЙ КРУГ

"ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ" - журнал новацьких виховників.
Виходить квартально.

Ч. 86

Жовтень - Грудень 1990.

Редактує колегія в складі: Денис Беднарський, Оксана Винницька, Орест Гаврилюк, Стаха Гайдиш, Надя Кулинич, Теодосій Самотулка, Христя Санторе, Іван Франів, Андріянна Щука

(це місце для Тебе, Братчику/Сестричко!)

Відповідальний редактор - Сірий Орел Орест.

Рисунок на обгортці мистця М. Григоріва.

Відбито офсетом у Філадельфії. Наклад 250 прим.

Ціна поодинокого числа: 2.50 дол. Річна передплата: 10.00 дол.

Всі права застережені.

Copyright by Plast, Ukrainian Youth Organization, Inc.

Printed in U. S. A.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Orest Hawryluk, M. D.
321 Linden Drive
Elkins Park, PA 19117
U. S. A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ:

Denys Bednarsky
35 Marsac Pl.
Newark, NJ 07106
U. S. A.

ФУНДАТОРИ "ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ":

Родина і приятелі св. п.бр. Славка Кравса
Сірий Орли Людмила і Петро Дармограї
2ий Курінь УПС "Ті, що Греблі Рвуть"
Великий Пл. Курінь "Хмельниченки"
Крайова Пластова Старшина З. С. А.
20-ий Курінь УПС "Лісові Мавки"
10-ий Курінь УПС "Чорноморці"
Сіра Орлиця Стаха Гайдиш
Сірий Орли Орест і Аня Гаврилюки

Батагабурлаків
Пл. сен. В. і Д. Гайдиш
Загін "Червона Калина"
Пластова Станиця Чіка'о
28-ий К. УПС "Верховинки"
Крайова Пл. Старшина Канада
3-ий Курінь УПС "Лісові Чорти"
Пластова Станиця Нью-Йорк
Головна Пластова Булава

ХТО ЧЕРГОВИЙ?

Вогонь Орлиної Ради

1

ДОРОГІ БРАТЧИКИ Й СЕСТРИЧКИ!

Великі зміни діються в нашій Батьківщині - Україні. Ви напевно чули, що 16-ого липня цього, 1990-го року, Верховна Рада України проголосила суверенітет України. Це перший крок до повної незалежності - цілі, до якої змагають усі українці в світі.

Мені випало щастя відвідати Україну цього літа. Яка ж вона чарівна! А заразом - яка і нещасна! Появляються що раз то нові відкриття про приховані жахливі наслідки чорнобильської катастрофи. Тисячі, а то й міліони українських дітей та дорослих не знають, чи не чекає їх повільна й страшна в терпінні смерть. окрім занечищення великих просторів ядерними залишками, майже по всій Україні великі промислові комплекси викидають в оточення трійливі речовини, порочать ґрунти, воду, й навіть повітря яким усі дихають. У місті Чернівці багато дітей хворіє на т.зв. "чернівецьку недугу" в наслідок якої втратили все волосся. Верховна Рада проголосила Україну зоною екологічної катастрофи.

На наступній сторінці репродукуємо світлину з околиці Маріуполя, на Криворіжчині. Там уже дійшло до того, що навіть рибку ловити діти мусять у протигазових масках.

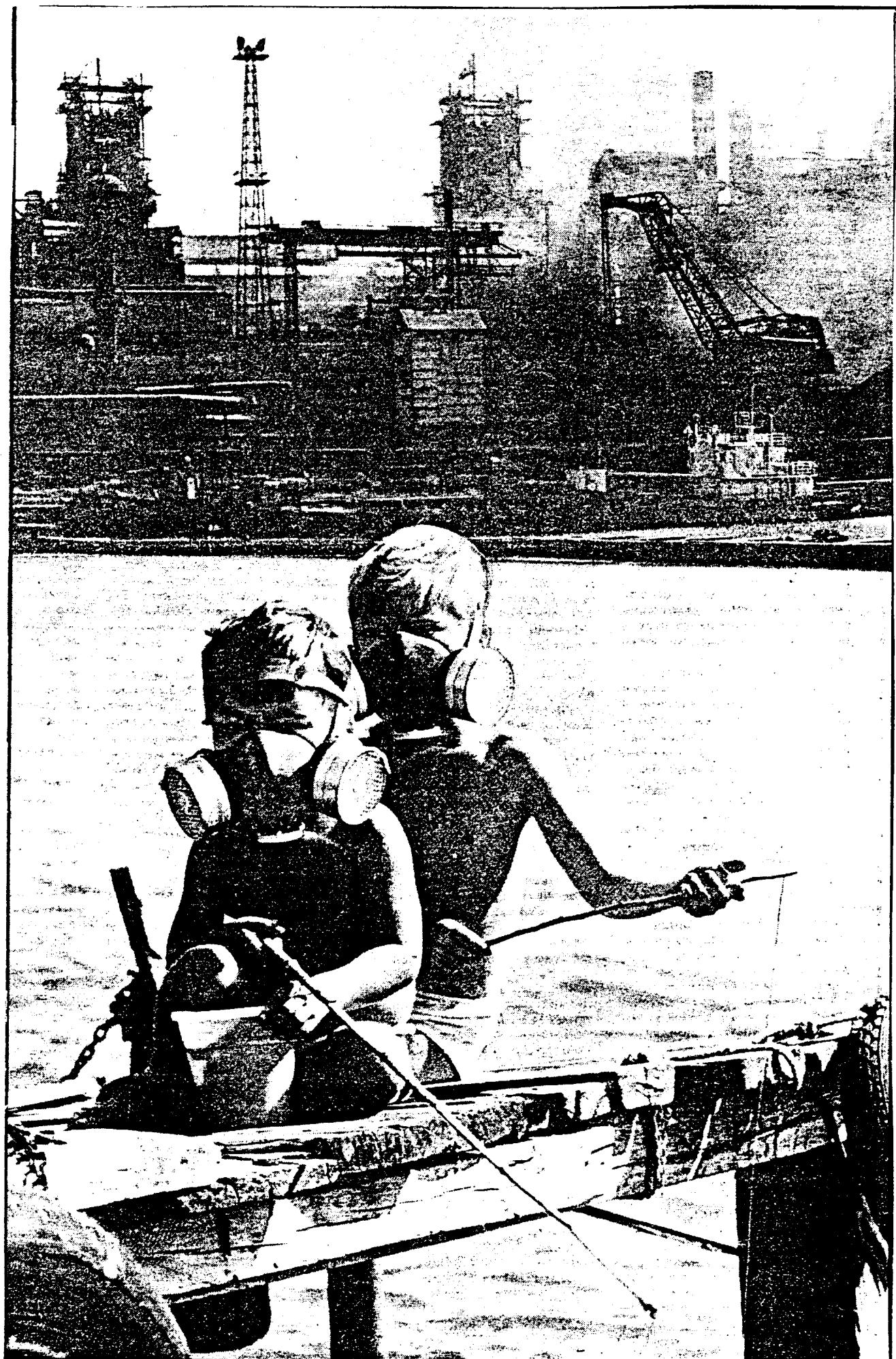
І рівночасно в Україні відроджується Пласт. Кандидати на новацьких братчиків і сестричок почали свій вишкіл. Діти в 1500 школах бажають прийти до Пласти. Замість підручників в українській мові (яких бракує), вживають наш журнал "Тотуйсь". Пластунство ї новацтво працюватиме, щоб допомогти очистити оточення.

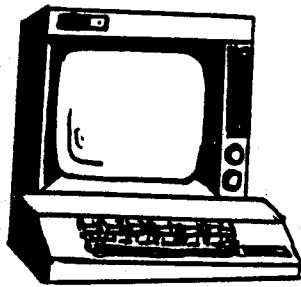
Про ті всі речі мусимо в відповідній формі розповісти нашим новкам і новачкам. Як ми можемо допомогти?

Щиро вітаю Вас:

СКОБ!

Сірий Орел Орел

ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ

Орлиний Круг

До: Редакції "Вогню Орлиної Ради"

Справа: Ступінь гніздового

Повідомляємо що з днем 12 березня 1990 року, слідуючі впорядники здобули ступінь гніздового:

ст.пл. Наталка Гавалешка - Вінніпег

ст.пл. Маркіян Гаврилюк - ЗСА

ст.пл. Таля Калимон - Торонто

ст.пл. Мотря Онищук - Торонто

ст.пл. Тамара Татух - Едмонтон

ст.пл. Адя Гордієнко - Торонто

Щиро вітаємо Гніздових з новим досягненням і бажаємо дальших успіхів у праці з новацтвом.

ГОТУЙСЯ!

С. О. Людмила

С.О. Людмила Дармограй
Парламентська СР

МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ ПОЛЬОТИ УВІ СНІ ЧИ НАЯВУ?

БЕСІДА З 13-РІЧНИМ «КОСМОНАВТОМ»
ПРОКОМЕНТОВАНА ПРЕДСТАВНИКОМ
АКАДЕМІЧНОЇ НАУКИ

У березневому випуску «Нашої дитини» читачі ознайомилися з сенсаційними результатами дослідження співробітниці Інституту фізіології рослин та генетики АН УРСР, кандидата біологічних наук Т. П. Решетникової, мета яких — з'ясувати природу екстрасенсорного впливу. Годі ми домовилися з Тамілою Петрівною, що в разі нових цікавих експериментів вона запросить на них представника редакції. Невдовзі прогнував давній: «Вас цікавлять мати й донька, які самотужки літають у космос? Окрім того, в дитині яскраво вражені екстрасенсорні здібності. Приїздіть...»

І ось — домовлена година. Таміла Петрівна знайомить мене із гостями Києва, молодою ще мамою та її 13-літньою донькою Зіною з невеликого міста у степовій частині України. На жаль, детальніше не можу назвати їхньої місцевості, ні прізвищ та імен: батьки категорично проти того, щоб про незвичайні здібності дитини дізналися навколоїшні, недто у школі — подібна увага зашкодить доньці розвиватися й навчатися. На експерименти до Решетникової вони приїхали також інокогніто; бо ж не слава потрібна їм, а знання, розуміння того, з чим зіткнулися останнім часом. Привезли докази «польотів у космос — занотовані й замальовані спостереження. Та головний доказ — сама дівчинка. Представляючи своєрідну «квізитку», вона продемонструвала, як до її долоні приkleються, мов до магніта, авторучка, інші дрібні предмети. Продіагностувала мене на відстані, точно вказавши місце захворювання і їх характер. Причому, методика її прикметна: дівчинка бачить зображення внутрішніх органів, мов на екрані, безпомилково називає «видимік» деталі патології.

Решетникова звертає увагу на ще один, «невидимий» бік проблеми.

— В останні роки до мене все частіше звертаються діти, підлітки, іні батьки, аби розповісти, які «дивні» речі з ними кояться: польоти в космос, контакти з інопланетнями, фрагменти ясновидіння, телепатії тощо. Психологічний стан таких співбесідників не найкращий: вони соромляться чи й просто бояться «незвичайних» виявів власного організму, всеріз непокоються, щоб про подібні відхилення не довідалися батьки, вчителі, однокласники, сусіди. Переживають, чи це не психічне захворювання.

Мою одразу сказати, що під зливою публікацій, фільмів, радіо- та телепередач про НЛО, полтергейст, екстрасенсів, астрологів тощо в частині людей, справді, відбуваються зміщення не лише у світогляді, а й у психіці. Такі особи починають уявляти, що й вони самі наділені якими-небудь особливими властивостями, ніби з ними реально котиться те, про що недавно читали. Таким варто просто заспокійтися, «навести різкість» у сприйнятті світу, аби не плутати реальність з недоступною їм ірреальністю. Окремим, справді, варто звернутися вже до лікаря. Ну, а про шарлатанів ми детально говорили в минулій публікації.

Однаке є й інші — ті, хто воїстину наділений екстрасенсорними здібностями. В одних вони відкриваються без найменших зусиль, природним шляхом; у других — після стресів, потрясінь, викликаних небезпеками здоров'я чи життя. Але ці якості є, і їх не можна відкинути! Часом на дивовижні закономірності вказує навіть звичайне зіставлення оповідей «диваків». Як ви, приріром, поставитесь до того, що підлітки, які не знають одне одного (бо живуть за тисячі кілометрів), малюють одні й ті ж знаки, які їм сnyться?

Багато схожого і в описах «польотів уві сні». Розумію, тут можна заперечити: а хто не «літав у снах», надто в дитинстві. Правильно, однаке не всі відкривали в таких мандрівках інформацію про космічні об'єкти, про які доти нічого не знали (причому такі «відкриття» підтверджувалися потім науковими даними). Далеко не всі можуть повторити «польоти» в експериментах, перед фахівцями. До того ж у таких «космонавтів» дуже часто відкриваються інші «нетрадиційні» можливості: діагностування на відстані, телепатія, ясновидіння тощо.

Сьогодні співбесідники — саме такі...

Зовні і Зіна і її мама звичайні сінські люди. Дівчинка — весела, невимушена, успішно навчається, цікавиться всім «земним», як ровесники. Навіть, коли діагностує, робить це по-дитячому весело, наче бавлячись. Мама теж на перший погляд — «типовий» інженер, хіба що інтелігентністі більше ксерального рівня» її колег. Несхожими на інших вони стають у єдиному — коли розповідають про власні «каструльні» польоти в космос. Треба бачити, яким заглибленим, по-особливому серйозним стає погляд, як відчужується обличчя. Чесно кажучи, внутрішньо аж болязко спостерігати переміни в Зіні — спершу на дитячому личку проявляються абсолютно дорослі очі в гіпнотичному зачіпенні, а нерідко на лиці напливає і якийсь вираз-маска, що відріченістю нагадує ліки буддійських монахів чи медитуючих йогів. Як потім довідався, і самі польоти не минають безслідно для організму — під час деяких «прогулянок у Всесвіті», що тривали годину — дві, дівчинка втрачала до 3 кілограмів ваги. Траплялися й болі, після «стартів» і «посадок» нездужання. Власне подібна реакція й змусила звернутися до Решетникової.

Ну, а як оцінює свої здібності юна «зоряна мандрівниця»? Подаю її оповідь у скороченому варіанті: по-перше, з огляду на відомий дефіцит газетної площини; а по-друге свідомо опускаю суттєві деталі «настроювання» на політ і його виконання, аби ровесники Зіни не спробували повторити це самотужки — подібні заняття, на жаль, не позбавлені небезпек. Отож...

— До польотів мене схилила мама. Не зумисне, звісно. Просто розповіла про те, як сама літала кілька разів, що бачила, відвідувала. У нашій сім'ї про це говорили відкрито. Вирішила спробувати і я. Розказала про свій задум знайомому. Він теж захотів полетіти зі мною. Я розповіла, як це робити. Прямо вдень, дочекавшись, коли лишилися в хімнаті удах, вирішили «зазирнути в космос». Мама кудись вийшла. Малюки галасували на балконі, але нам не заважали. Ми настроїлися на політ, і через якусь мить я відчула, як від швидкості в мене заклало вуха. Доволі болісно пройшов вихід з атмосфери Землі, особливо, як виявилось пізніше, здолання озонового шару. Біль не покидав протягом усього польоту. Однак блаженство, яке зівдала в космосі, перевершувало все! Його ні з чим не можна порівняти. Це і легкість тіла, коли ніби струмуєш, відчуваеш політ, розчіняєшся в гіганському просторі. А краса яка, велич довкола! Із землі такого не видно. Як і багатьох явищ — скажімо, різноварні спалахи, пульсації біля Місяця. Свічення атмосфери довкола планет — різної яскравості, густини, забарвлення. Космос не пустка. Він заповнений різними пульсаціями. Їх відчуваєш, ніби музик. Так і летиш — у якомусь солодокому натхненні. Це така присміність, що, чесне слово, дуже не хочеться повернутися звідти. Я думаю зараз, що людина повинна жити там. І на Землі ми існуємо для того, щоб потім переходити туди...

Мій супутник відчув те саме. Ми не перемовлялися словами, але розуміли

й чули все, що хотіли сказати, одне одному. Це ніби розмова думками. Наших тіл, залишених на Землі, не бачили — може, тому, що не ставили такої мети. Саша (ім'я також змінене. — Авт.) був ніби з прозорого туману, хоча розпізнати риси можна цілком. Оскільки тоді в країні багато говорилося про політ космічних станцій до Фобоса, ми вирішили подивитися, що діється на Марсі. Швидкість польоту була, як у думці, — майже миттєвою. Побували і на рівнинних ділянках планети, і на гірських, і в ущелинах. Потім побачили супутник Марса. Вирішили, що це Фобос. Потіли на нього. Я проникла всередину. Це виявилось нескладно, достатньо було поставити перед собою завдання.

— Я бачу, ви з недовірою сприймаете розповідь Зіни, — втручається мама. — Чесно кажучи, ми з чоловіком також спершу не вірили. На отої час наші «космонавти» злітіли туди — вже кілька разів. Попросили повторити політ у нашій присутності. Коли діти ви-

коали прохання і потім повернулися до норми, розвели їх по різних квартирах і попросили описати словами бачене щойно і намалювати. Звіривши малюнки, переконалися: схожість і в барвах, і в основних деталях зображеного була неспростовною.

Однак остаточно в тому, що діти не фантазують, ми переконалися через кілька місяців. Тоді, переглядаючи свіжу пошту, я наткнулася на фотографію Деймоса — супутника Марса. Мені здалося, що я його вже бачила. Згадала: подібне малюване донькою після одного з «повернень» звідти. Попросила Зіну принести її малюнки. Справді, то було зображення супутника Марса. Збігалися й деякі характеристики, дані донькою, зокрема про те, що він порожній. Щоправда, вона вважала його іншим супутником — Фобосом, але намалюваній нею об'єкт нагадував саме Деймос. До цього бачити його Зіна не могла ніде — журнал уперше публікував фотографії, зроблені американською станцією. Тоді уважно переглянула й інші малюнки доньки. На них також зняла ряд спостережень, які аж ніяк не почерпнеш із книг чи періодичних видань, доступних нашому районному центру. Перевірила, наскільки змогла: «Зінні» космічні об'єкти виглядали симетрично. Деякі й «фантазії», правда, ні з чим було порівнювати. Скажімо, вона стверджувала, що планет у Сонячній системі не дев'ять, а десять. Цю невідому нам «сусідку» вона навіть намалювала. І зараз уперто стоїть на своєму: Десятка (так називав її) існує реально. Вона не має атмосфери. Доволі похмуря... Ще одна дивна обставина, пов'язана з цією планетою. Донька стверджує, ніби там бачила якихось живих істот. Двох із них намалювала. Так ось у цих зображеннях, виконаних на звичайному папері, звичайною аквареллю, у темряві очі... оживають! Погляньте самі.

Зізнаюся, запропонований малюнок на світлі мене розчарував — таких «кінопланетян» ви побачите на будь-якій виставці дитячого образотворчого мистецтва. Але коли його помістили в затемнений куток квартири, очі «гомініда», справді... ожили. Поглибши, наповнилися настроєм. І чим темніше було довкруг, тим виразнішою була ілюзія, що вас з інтересом розглядають чиєсі живі очі з по-дитячому примітивного малюнка.

Це, звісно, може бути оптичний ефект, який використовують віддавна професійні художники. Принаймні, саме таким чином малювалося багато ікон: погляд Христа або Богородиці незвідно переслідував людину, в якому куточку храму вона б не знаходилася. Хоч й деякі плакатисти використовують цей прийом. Можливо, дівчинка випадковим порушенням продублювала його, так би мовити — «квайнайшла велосипед». Не знаю. Однаке в таких випадках, гадаю, слід писати про все, навіть те, що малозрозуміле чи сумнівне. Можливо, в когось вони знайде інше пояснення.

Але надамо знову слово Зіні.

— На планетах ми не раз бачили якихось живих істот. На Меркурії, скажімо, вони нагадували рослини, але рухаються по поверхні. Причому весь час тіснилися на затемненому боці, ніби боялися сонячного проміння.

Окремі істоти агресивні, можуть полювати за нашою енергією. Сутички з ними не минають безслідно. Потім, коли приходиш до тями, почуваєшся довго розбитим, стомленим, інколи навіть злягасеш. Мали ми контакт із «літаючими тарілками» — іх багато у космосі. Спілкування з одним із екіпажів згадую з неприємністю. Це водяністі створіння, тіло і голова — грушовидної форми. На «голові» — лиш двое «очей» — нерухомі кулі. Тоненькі ручки з трьома пальцями. Такі ж тоненькі «книжки». Втім, це швидше подоба кінцівок. При першому ж контакті з ними ми відчули небезпеку і одразу ж віддалились від «літаючої тарілки». Свої враження я змалювала на папері.

— Після «польотів» у доньки відкрилися цікаві властивості. Приміром, ми можемо з Зіною телепатично обмінюватися думками на відстані. Часом, я бачу доньчиними очима те, що розглядає в певну мить вона. Буквально приголомшила нас і така загадкова «кімпровізація»: Зіна якось сіла за стіл і почала писати підряд ієрогліфи незнайомої нам мови. Списала кілька аркушів, практично не зупиняючись. Коли я запитала, що це, вона не змогла пояснити. Мовляв, захотілося написати, ось... і написала...

— Не менш цікаво й те, — додає Решетникова, — що окремі знаки з написаного Зіною я бачила вже в інших «літаючих» дітей. Ось погляньте...

Таміла Петрівна дістала різні аркушки паперу, списані дитячими почерками, і ми знаходимо там схожі кієрогліфи.... Але ж писали їх різні діти в різних куточках країни...

— Не виключено, що це фрагменти знаменитих давоських письмен. За легендами саме вони мають передати людству нові знання, які виведуть цивілізацію на новий рівень розвитку, — резюмує Таміла Петрівна. — Над розгадкою мови давосів працювало багато людей, однаке поки що про вітні результати не відомо.

Але мені хотілося б звернутися й з іншим до батьків та дітей, які звідують подібне, що й Зіна чи її мама. Коли такі новації нервують вас — заспокойтеся. Ви не єдині, подібне спостерігається у багатьох людей упродовж тисячоліть. Біда в тому, що наше заідеологізоване природознавство, яке штучно підганялося чиновниками науки під догми «справді наукового, матеріалістичного світогляду», відкидало все, що не вкладалося в це «прокрустове ложе». Зокрема й явища, феномени парапсихології.

Нині, коли ми нарешті пориваємо з практикою старого, має змінитися ставлення й до цих проблем. Принаймні, неприпустимо звинувачувати в чомусь негарному людям, які прагнуть ознайомитися з парапсихологічними резервами власного організму. Це — загадка природи, і нею слід займатися вченим, а не ідеологам чи святінникам від моралі!

Водночас хотіла б застерегти й від некваліфікованого експериментування з такими явищами психіки. Любительство тут дуже ризиковане, подібні «плототи» в космос можуть зашкодити здоров'ю.

Просила б «літаючих» дітей чи їхніх батьків писати нашій дослідницькій групі. Зважаючи на те, що в таких листах нерідко йдеться про інтимні, часом вельми делікатні речі, несумісні з офіційною кореспонденцією в установах, можете звертатися до мене особисто. Пишіть за домашньою адресою 252127, Київ, вул. Сєченова, 3, кв. 34, Решетникові Тамілі Петрівні. Обіцяю розібратися в тих питаннях, що вас хвилюють.

Бесіду записав
Олександр РАКІН.

Сірий Орел Тарас

6

наша сім'я

НОВАЦЬКІ ВІЛОСТИ

Ховтодзюби ще добре не обралися в піря, а вже цікаво повисували свої голови з гнізда: "Що це? А що там? А чому так?.." — засилають питаннями своїх сірих орлів. І хоч не зовсім ще розуміють пояснення на свої запити, малі ховтодзюби вже знають, що їхні сірі орли завжди є готові й раді пояснити невідоме чи незрозуміле, розказати їм щось цікавого. І сірі орли, братчики чи сестрички, бачать, що глибоко в душі ховтодзюба зякорилася іскра, яку ми маємо роздмухувати різними засобами і способами, щоб досягнути мети. А ця мета — це розвинення й плекання духових і фізичних вартостей українського пластового новака.

Новацька виховна програма незвичайно глибока і багата. "Напрямні виховання новаків" виразно говорять нам про те, якими наші ховтодзюби повинні бути: розбудити любов до Бога і до українського народу, розбудження потреби доброї поведінки та добрих вчинків, уміння діяти в гурті, школення змислів, плекання здоров'я та особистої гігієни — це завдання пластового впорядника у веденні виховної програми з наймолодшими пластунами. Протягом чотирьох років, від часу коли батьки віддадуть свій скарб до пластового роя — до тої хвилини, коли братчик гніздовий святочно переведе

новаків у кандидати до УПЮ, новацькі впорядники не сміють забути про своє завдання, яке можна виконати різними способами та заходами. Але засоби, що найкраще дозволяють новакові виказати готовість продовжувати пластову мандрівку, це: НОВАЦЬКІ ПРОБИ та НОВАЦЬКІ ВМІЛОСТІ.

НОВАЦЬКІ ВМІЛОСТІ - це після новацьких проб, найголовніший засіб виховання пластової дітвори, бо в додатку до реалізації "напрямних виховання новаків", мають на меті побудити до розвитку та й розвивати такі особливості дітвори, як: індивідуальні здібності, зацікавлення науково, творча уява /винахідливість/, зацікавлення практичними вміннями /ручна праця/, бажання працювати над собою, терпеливість, видержливість у роботі. Вміlostі для новака-новачки довільні, але крім них є ще й обов"язкові вміlostі, як вимоги до другої й третьої проби. Новак-новачка мусить здобути до другої проби принаймні три новацькі вміlostі, в тому одну з тіловиховання й одну індивідуальну. До третьої проби мусять здобути 5 новацьких вміlostей. Ці обов"язкові вміlostі для успішного закінчення підготови до проби доповнюють рівень проб, даючи у висліді краще загальне знання новацтву. Перевірку новацьких вміlostей переводить гніздовий та ще один впорядник /інструктор/, який у висліді успішної перевірки, на новацькім вогнику або при іншій нагоді, прикріплює новакові відповідну відзнаку добутої вміlostі.

Правильник Уладу Пластунів Новаків вичисляє 51 вміlostей для новацтва. Вміlostі ці є поділені на самостійні - до яких новацтво підготовляється самим, зглядно новак одинцем підготовляється, без допомоги та участі своїх товаришів, та за порадами й під наглядом виховника: Збирач, Сільятелист, Художник. Друга група вміlostей - самостійно-збірні - до яких новак підготовляється частинно при участі інших новаків та впорядника: Скоморох, Добродушок, Соловейко. І вкінці - збірні вміlostі, тобто такі, до яких новак чи новачка мусить підготовлятися в гурті інших новаків-новачок та при допомозі виховника: Змагун, Син України, Верховинець.

Підготови до вміlostей є однакові - протягом певного речення треба перейти всі вимоги, що їх у даній вміlostі є менше, як у пробі і немає змагу, тільки є точкування продовж цілого часу підготови вміlostи. Коли ми рішаємося переводити новацькі вміlostі, то найперше мусимо їх докладно переглянути, щоби запізнатися з вимогами й матеріялом, бо вони є дуже різноманітні й не в кожну пору року можна їх усі перевести. Є вміlostі, що надаються краще на зиму: Морозенко, Вишнікар, Золоторукий. Інші краще підходять на табір: Санітар, Син України, Лісовик. Інші вміlostі весною чи осінню в парку: Збирач, Дослідник, Приятель рослин. Інші знова вміlostі можна краще й успішніше вже пе-

реводити в домівці: Бистро змисл, Грай-жучок, Плети-очко.

Так, як ми підготовляємося до кожних новацьких сходин, так само мусимо підготовлятися й до вміостей. Програму переведення вміlosti укладаємо наперед і відразу цілу, в той спосіб, що перечитуючи вимоги вміlosti, розкладаємо їх на певне число /на пр. 12/ запланованих заняття. Деякі точки треба вправляти, тому дємо їх на кожне друге заняття. Відтак обраховуємо, скільки часу в кожному занятті залишилося й доповнююмо відповідно до програми. Якщо у вміlosti є багато рухливих вимог, тоді оповіданнями, загадками, ручними роботами, піснями, чуттєвими грами доповнююмо заняття. Але коли вимоги вміlosti є менш рухливі, на примір часте грання шахами й шашками в уміlosti Змагун, тоді переплітаємо програму рухливими грами.

Працю новацьких вміlostей переводять "Ланкою впорядників" у гнізді. Ланку творять усі виховники даного гнізда й вона працює під проводом гнізового. А є знаний факт, що всяке діло, а спеціально підготовка до переведення новацьких уміlostей, краще йде, як виховники собі взаїмно помагають. Тому, що характер новацьких уміlostей є дуже різноманітний, дуже є тяжко, щоб даний впорядник мав найкращий досвід з поодинокими точками даної вміlosti. Але якщо впорядники роїв будуть обмінюватися своїм досвідом, новацькі вміlosti будуть такі інтересні для впорядників, як і для новаків. Гніздовий намічує інструкторів до поодиноких ланок уміlostей, зглядно впорядники самі собі вибирають, яку вміlostь хочуть підготовляти й кожний із них починає підготову даної вміlosti.

Одним із перших завдань інструктора даної вміlosti буде виготовити список потрібного виряду. Цей список інструктор предкладає гніздовому, який, на підставі всіх одержаних списків, може подбати про закуп потрібного матеріялу ще до початку переведення вміlosti. Черговим обов'язком інструктора буде виготовлення на підставі вимог даної вміlosti програмок поодиноких заняття. Під час виготовлення програмок поодиноких занятт слід тімити, що уклад повинен бути від простіших елементів до складніших, то значить наперед подавати простий, нескомплікований матеріял, а щойно пізніше переходити до труднішого.

Тому, що новацькі вміlosti можуть бути переведжені з новацтвом зараз по складенні заяви вступу, є дозволено поодиноким роїм переводити свої, вибрані вміlosti. Назагал треба брати до уваги вміlosti, що найкраще надаються до переведення. На приклад рої, зглядно ланки можуть підготовлятися до Літуна, Послідника, чи Скомороха, тоді як поодинокі члени індивідуально підготовляються до Філятеліста, Збирача, чи Пливака. Але в такому випадку гніздовий з "Ланкою впорядників" повинні уважати, щоб одна вміlostь не забирала за багато часу та уваги від другої, бо новак-новачка не зуміє розподілити час на найкраще підготовлення

до вміостей. Рівно ж старатися, щоб поодинокі вміlostі кінчалися у відповідному відступі одна від одної. Тоді буде змога новаки-новачці давати відзнаку з часом закінчення підготови, приміром що другий місяць, а це пориватиме новацтво до кращої праці - підготови.

Запам'ятаймо собі, Братчики й Сестрички, що для переведення вміостей треба нам одної головної справи - ДБАЙЛИВОЇ ПІДГОТОВИ. Бо коли ми не придаємо потрібного виряду, коли самі не складемо доброго пляну і подрібно програми всіх зайнят, то в такім випадку краще вміlostи взагалі не переводити. Основне при вміlostях - точно придержуватися вимог правильника, бо тільки в той спосіб дамо новачатам принайменше мінімальні знання вміlostи. Всякі "покази", де братчик чи сестричка тяжко працює, а новак-новачка є "глядачем", дивиться на те і тільки подає виконавцеві різне приладдя, повинні взагалі зникнути, бо це тільки шкодить.-

ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?

Сірий Орел Орест.

КАЗКА ПРО ЧЕРВОНОГО ЗМІЯ І ДЕВ'ЯТЬ КНЯЗІВЕН.

(Розповідь при вогнику).

Далеко, далеко звідси, в той бік, де кожного ранку сходить сонце, за семи горами, за семи морями, лежить чарівна країна.

/СПІВ: "Не журіться, юні друзі"/.

Чудова та далека країна - і багата вона. Про неї говорять, що там ріки течуть не водою, але молоком і медом, а селяни є такі багаті, що плоти роблять не з дерева, а з ковбас. Усюди-усюди багато квітів, багато дерев, багато садів. А понад усе вславилася вона своїми вишневими садками. Так і назвали її: країною вишневих садків.

/СПІВ: "Садок вишнівий коло хати"/.

Живуть у країні вишневих садків хороші люди. Вони побудували свої садиби, які красою можуть рівнятися всім іншим країнам. І так, над великою рікою побудували вони свою золотоверху столицю. Називається вона: Київ.

/СПІВ: "Києве мій"/

І в тому Києві живуть різні-різні люди: науковці, ремісники, вояки, лікарі, робітники, а навіть музиканти.

/СПІВ: "Ми Музиканти з Києва"/.

Але не тільки гарні міста є в країні вишневих садків, але також є там чудові села.

/ВІРШ: "Село - і серце одпочине"/.

І ось у одному такому селі, в малій хатині жив собі дід Андрушка, а в нього була баба Марушка. У баби була донечка Мінка, а в неї була собачка Хвінка. В собачки була товаришка, киця Варварка, а в киці була вихованка - мишка Сіроманка.

Взяв дід раз лопату та мотику, скопав на городі грядку невелику. Гною трішки наносив, грабельками підпушшив, зробив пальцем дірку та й посадив ріпку.

Ходив він тоді все на город, набравши води повен рот. Свою ріпку підливав, іи охоти до життя додавав. Росла ріпка, росла, спочатку маленька, як мишка, була. Потім як кулак, потім як буряк, потім як два, а далі стала така, як дідова голова.

Тішиться дід, не знає, де стати. -Час- каже -нашу ріпку рвати!

От пішов дід на город: гуп-гуп. Узяв ріпку за зелений чуб, тягне руками, упирається ногами, промучився увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе дід бабу Марушку: -Ходи, бабуню, не лежи, мені ріпку вирвати поможи!

Пішли вони вдвох на город: гуп-гуп. Узяв дід ріпку за зелений чуб, баба діда за плече, тягнуть, аж піт тече. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе баба донечку Мінку: -Ходи, Міночко, не лежи, нам ріпку вирвати поможи!

Пішли вони всі на город: гуп-гуп. Узяв дід ріпку за зелений чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку, тягнуть руками, упираються ногами, промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе Мінка собачку Хвінку. -Ходи, Хвіночко, не лежи, нам ріпку вирвати поможи!

Пішли вони всі на город: гуп-гуп. Узяв дід ріпку за зелений чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку, собачка дочку за спідничку. Тягнуть і руками і зубами, упираються ногами, промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе Хвінка кицю Варварку: -Ходи, Варварочко, не лежи, нам ріпку вирвати поможи!

Пішли вони всі на город: гуп-гуп. Узяв дід ріпку за зелений чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку, собачка дочку за спідничку, киця собачку за хвостик. Тягнуть і руками і зубами, упираються ногами, промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе Варварка мишку Сіроманку: -Ходи, Сіроманочко, не лежи, нам ріпку вирвати поможи!

От пішли вони всі на город: гуп-гуп. Узяв дід ріпку за зелений чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку, собачка дочку за спідничку, киця собачку за лабку, а мишка кицю за хвостик. Як потягли, - так і покотились. Упала ріпка на діда Андрушку, дід Андрушка на бабу Марушку, баба Марушка на донечку Мінку, донечка Мінка на собачку Хвінку, собачка Хвінка на кицю Варварку, а мишка - шустъ, у шпарку!

/САМОДІЯЛЬНА ГРА: Інсценізація "Ріпки"/.

У країні вишневих садків є також глибокі, непроходимі ліси, широкі степи і мальовничі гори.

/СПІВ: "У горах Карпатах хотів би я жити"/.

У горах Карпатах є таке місце, що називається Писаний Камінь. На Писаному Камені сходилися юнаки й юначки країни вишневих садків, щоб погуторити, розвеселитися і нарадитися, як служити своїй Батьківщині.

/СПІВ: "Де гори Карпати, де Писаний Камінь"/.

Однакче з давних-давен на країну вишневих садків з завистю гляділи її сусіди і заздріли її багатства, заздріли її щастя. А вже найбільше дався взнаки країні вишневих садків страшний, червоний змій, що жив на північному сході. І враз-у-раз нападав він на країну вишневих садків і сколочував її спокій. Хоробрі сини і дочки країни вишневих садків ставали до бою з червоним змієм, щоб боронитися перед його нападами. Ішли вони, кликали до зброї, кликали, щоб стати до відважної боротьби.

/СПІВ: "Гей, нум хлопці, до зброї"/.

Тихо вночі, досвіта збиралися воїни, щоб стати до бою з червоним змієм. І свистом давали собі знати, що вже пора вирушати в дорогу.

/СПІВ: "Засвистали козаченьки"/.

Раз-у-раз приходилося ставати до бою з червоним змієм. Билися з ним хоробрі козаки, билися з ним славні Січові Стрільці, які казали, що вони йдуть піднімати червону калину.

/СПІВ: "Гей, у лузі Червона Калина"/.

Коли розгорівся завзятий бій з червоним змієм, коли зірвалася воєнна хуртовина по всій країні вишневих садків, то скрізь по хатах матері, сестри, дівчата виряджали воїнів на війну.

/СПІВ: "Зірвалася Хуртовина"/.

Ішли у бій Січові Стрільці, боролися, перемагали, але не подолали червоного змія. І знову прийшов час, що нові воїни мусіли вирушати в бій проти нашого відвічного ворога. А були ними повстанці Української Повстанської Армії.

/СПІВ: "Світить місяць понад темним лісом"/.

І розгорілася знову боротьба, - не тільки в горах Карпатах, але на рівниках і навіть в українських степах.

/СПІВ: "Гей, степами, темними ярами"/.

Але я обіцяв вам розказати про червоного змія і про дев'ять князівен. Я вам розповів про червоного змія, але я вам нічого не сказав про дев'ять князівен. А зараз я вам дещо про них скажу.

Правив країною вишневих садків славний і мудрий князь Іванко. Під його проводом вирушали у бій його лицарі, щоб перемогти червоного змія. Але знемоглися вони і не в силі вони були спинити червоного змія. Він ішов що раз дальше і дальше на країну вишневих садків. І побачив князь Іванко, що не зможе він перемогти червоного змія, що тільки на марно покладуть головами всі його славні лицарі. І сказав він своїм воїнам: -Не побідити нам червоного змія. Ідіть лицарі, до своїх стоянок і лягайте спати зачарованим сном. Приде час, що ви встанете і переможете червоного змія.

Послухали лицарі наказу свого князя і полягали спати довгим, довгим сном. А князь Іванко сів на свого білого коня, блиснув золотим списом, махнув обосичним мечем і подався з країни вишневих садків далеко, далеко на захід. І тільки час-до-часу долітає до країни вишневих садків його тужлива пісня.

/СПІВ: "Далека ти, та близька нам".

А було в князя Іванка дев'ять дочок-князівен. Самі красуні: що одна, то краща. Як котра вийшла з княжої палати, то так, немов сонечко засіяло над цілою країною вишневих садків. І все, що ті князівни робили, то ходили по країні вишневих садків і навчали її мешканців добра: як жити, як умирати і як шанувати свою національніу гідність. А коли червоний змій розпаношився у країні вишневих садків, йому не досить було її багатства. Йому не досить було її родючого чорнозему, йому не досить було багатих скарбів, захованих у надрах її землі. Але, щоб він міг зберегти своє панування над країною вишневих садків, він потребував пити князівську кров. І він жадав, щоб люди видали йому дев'ять князівен, одну по одній. Так він налякав людей, так упокорив їх, що вони не мали виходу й почали видавати йому своїх князівен.

Першою пішла до червоного змія князівна Віра. Червоний змій смоктав з неї кров, а коли вже висмоктав останню каплю крові, кинув князівну у глибокий льох, щоб вона там загибала. І тоді по всій країні вишневих садків замовкли дзвони в церквах, замовкли побожні співи ченців і черниць по монастирях, а народ забув, як молитися до свого Бога.

А що другу князівну видали червоному змієві, то була князівна Історія. З нею так само поступив червоний змій. Тоді народ забув про своє походження, забув про світле минуле, забув про славних геройів якими колись гордився.

А що третьою, то видали князівну Літературу. І її постигла та сама доля. Тоді в народі забули за своїх літописців, забули за своїх поетів, забули за своїх письменників, забули навіть читати своєю рідною мовою.

А що четверту, що видали червоному змієві, то була князівна Пісня. Тоді замовкли співи в цілій країні вишневих садків, не веселився народ на вулицях, не веселився народ на весілях, не веселився народ навіть у своїх власних хатах.

А що п'яту князівну, що видано червоному змієві, то була князівна Музика. І з нею поступив червоний змій так само. І тоді почали всі думати, що ті всі музичні скарби, ті знамениті композиції, ті всі славні музики, що були в країні вишневих садків, вlastиво належать до червоного змія.

А що шостою князівною, яку видано червоному змієві, то була князівна Бишівка. І коли її постигла та ж сама доля, що й її сестер, то люди перестали вбиратися в свої барвні народні строї, забули стилі й смак народного мистецтва й почали натягати на себе рубашки, гімнастъорки й фуфайки, в яких любувався червоний змій.

А що сьомою князівною, що видали червоному змієві, то була князівна Культура. І її також довів майже до смерти червоний змій. І тоді мешканці країни вишневих садків вдалися до піятини, не знали, як спілкуватися між собою й усі здобутки своєї старої-старої культури приписували червоному змієві.

А що восьмою князівною, що видано червоному змієві, то була князівна Мова. І народ забув, як говорити своєю рідною мовою. Почав говорити мовою чужою, засміченою, незрозумілою, поганою.

Останню видано червоному змієві князівну Пам'ять. І в країні вишневих садків усі забули: хто вони, звідки взялися, до кого вони належать, хто іх предки і яке іх завдання на землі.

Висмоктав кров червоний змій з усіх дев'ятьох князівен, але не наситився і почав жадати ще більше князівської крові. Але не було більше кого йому видавати. Розлютився він страшно, заревів пекельним голосом і в тому місці, де він тоді був, а те місце називалося Чорнобиль, випустив зі своєї пащеки страшну масу ідкого газу й отруйної сажі, яка полетіла по цілій земній кулі і смертоносним пилом покрила одну третину світу. Від того почали вмирати люди, народжувалися мертві немовлята, стали появлятися страшні недуги, про які ніхто ніколи перед тим не чув. І почав світ питатися: Що там діється в тій країні вишневих садків? Почали цікавитися тими людьми, що живуть у тій країні.

І стали творитися дивні дива. Коли приложити вухо до землі, то можна почути, що по країні вишневих садків чується тупіт кінських копит, чується таємні шепоти і перекликання.

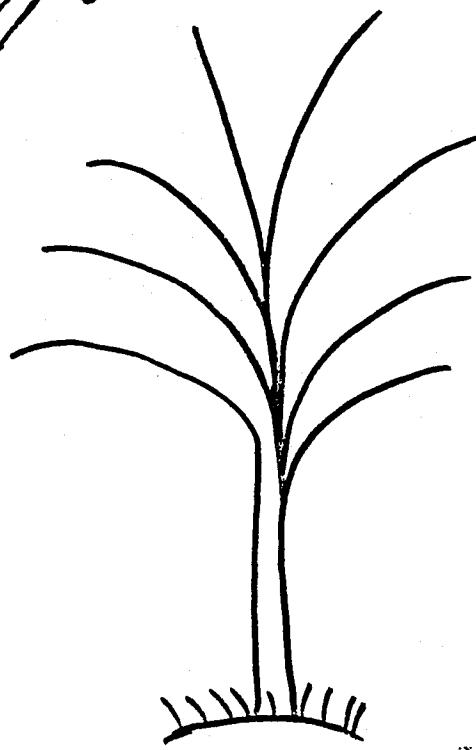
Що це таке? То вернувся додому князь Іванко. На своєму білому коні іде він по країні вишневих садків зі заходу на схід, вступає до всіх осель, іде лісами, іде по ярах, по верхах, усюди, де сплять його лицарі. По одному, будить їх. -Вставай,- каже, -вже пора!- І вони встають, струшують із себе пил століть, яким вони припали, промивають очі зимною росою, беруть зброю, яку хто має: хто меч, хто перо, хто кобзу. І кличуть вони до своїх побратимів по цілому світі: -Поможіть нам визволити дев'ять князівен! Поможіть нам здобути волю нашому народові!

Чи ми почуємо їх? Чи подамо їм помічну руку?

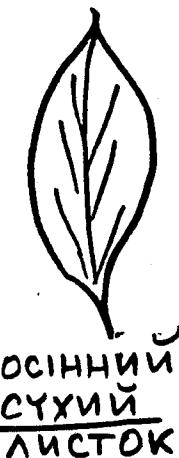
МАЙСТРУХЕМ

/Сірий Орел Денис/

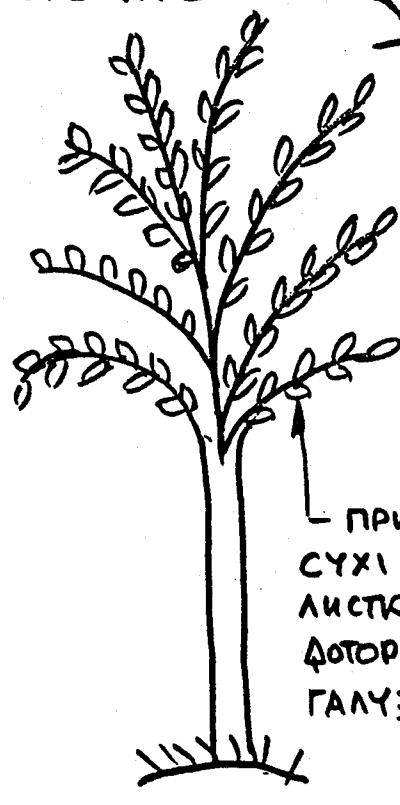
РОБІТКИ З ОСІННІХ ЛИСТКІВ

НАРИСУВАТИ
ДЕРЕВО

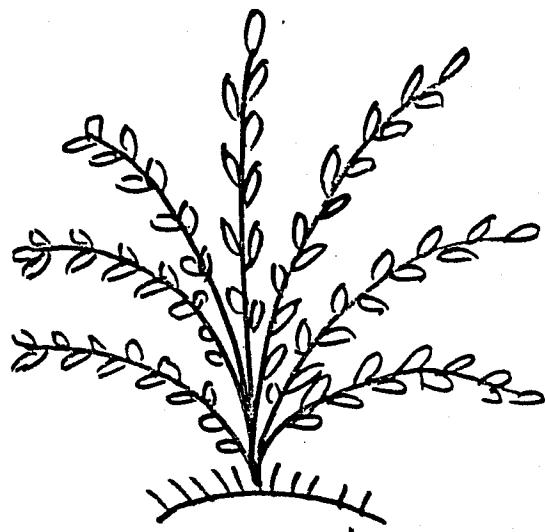

ОСІННІЙ
СУХИЙ
ЛІСТОК

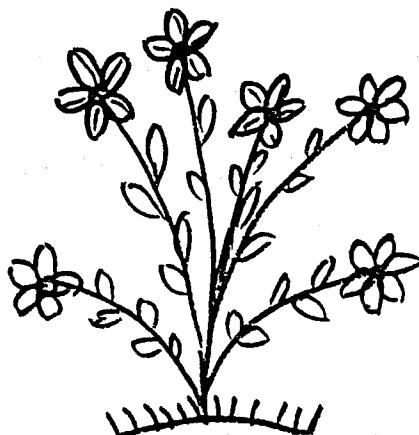

ПРИКЛЕЇТИ
СУХІ ОСІННІ
ЛІСТКИ ЩОБ
ДОТОРКАЛИСЬ
ГАЛУЗОК

ГОТОВЕ
ДЕРЕВО

ГОТОВИЙ
КУЩИК

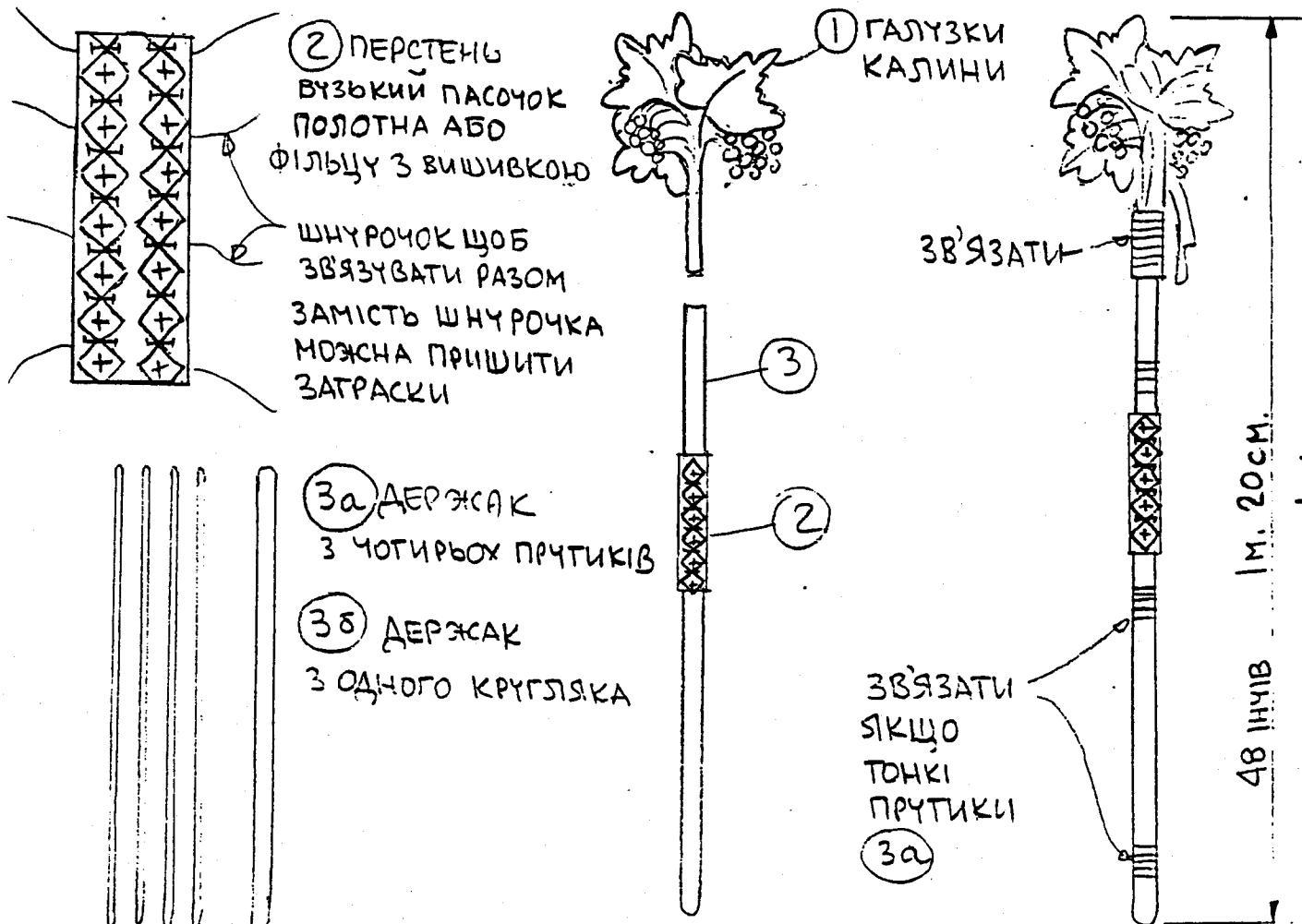
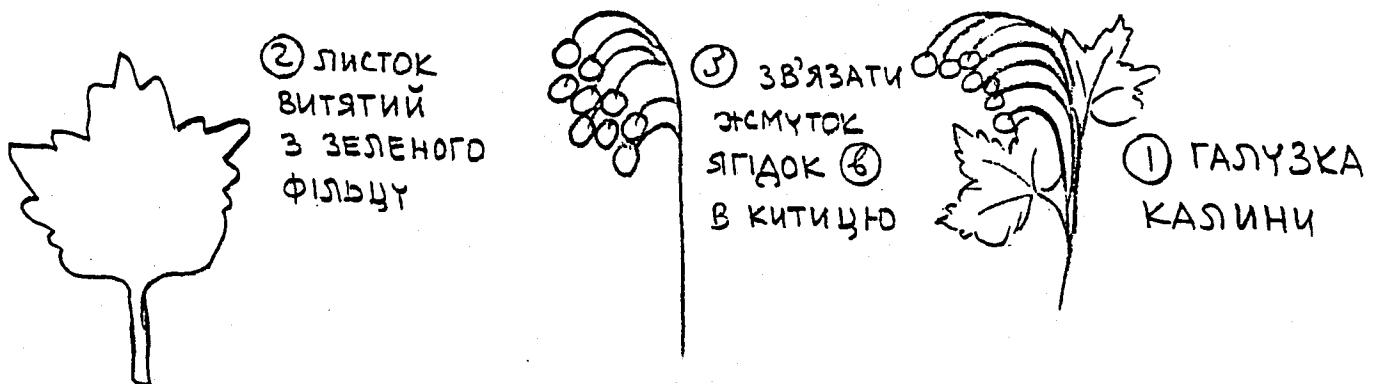

ГОТОВИЙ
КУЩИК
КОТОР

ТОТЕМ РОЗ "КАЛИНКИ"

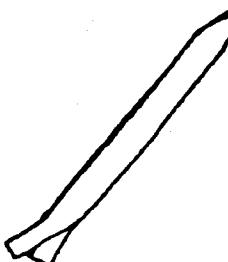
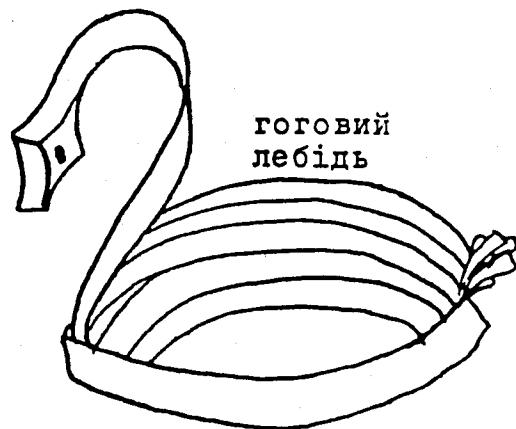
16

- ① ЯГДАКА
ДВА ЧЕРВОНИ
КРУЖСКИ
ФІЛЬЦУ
- ⑤ ЗІГНУТИ
ТОНКИЙ ДРОТИК
У ВКАЗАНУ ФОРМУ
(ЯК ТРЕБА, ПОМАЛЮ-
ВАТИ ЗЕЛЕНОЮ
ФАРБОЮ ЩОБ НЕ
РЯСАВІВ)
- ⑥ ЗШИТИ КРАЇЧИКОМ
2 ЯГДАКИ ①
ЗАШИВАЮЧИ
ДРОТИК ⑤
ВСЕРЕДИНІ

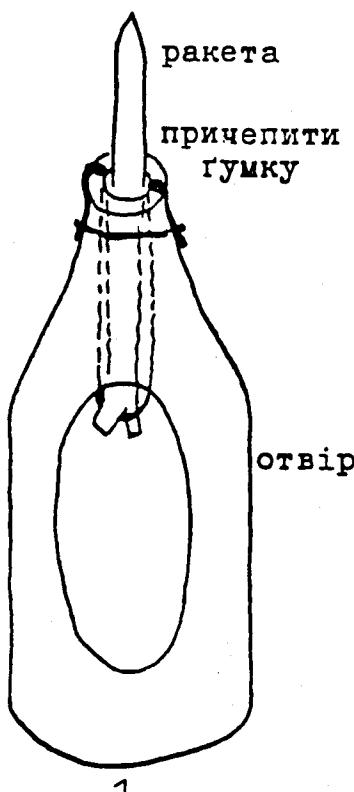
ІГРАШКИ З РІЗНИХ МАТЕРІЯЛІВ

Витяти рівні ширинкою
довгі пасочки паперу,
найкраще твердшого
і склеїти їх у форму
лебедя, як на рисунку

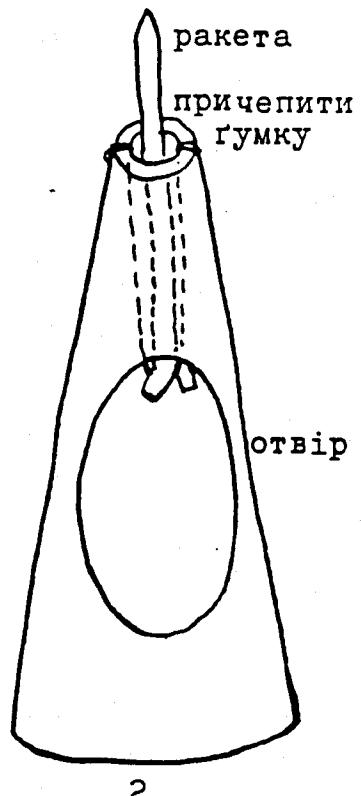
С Т Р І Л Я Н Н Я

Р А К Е Т А М И .

в плястиковій плящці 1
або конусі з картону 2
витяти овальний отвір

на вершку по протилежних
сторонах причепити гумку
так, щоб звисала і було
її видно в отворі.

Стріляти так: примістити
ракету /із паперу/ так,
щоб хвостиками /крилами/
була на гумці, а натягнув-
ши гумку, вона /ракета/
виставала із отвору на
зовні.

натягнувши гумку ----- і пустивши раптом
ракета полетить в гору.

ДІТИ СПІВАЮТЬ

Гимн України.

Поважно

M. Вербицький

Ще не вмер - ла У - кра - і - на, ні сла - ва, ні во - - ли, ще нам, брат - ти мо - ло - ді - і, у - сміх - неть - ск до - ля:

згинуть на - ші во - роженьки, як ро - са на сон - ці, за - па - ну - см і ми браття у спін - ій сто - рон - - ці;

ду - шу, ті - ло ми то - ло - жим за на - шу сво - бо - - ду і по - ка - жем, що ми брат - ти ко - за - ць - ко - го ро - ду.

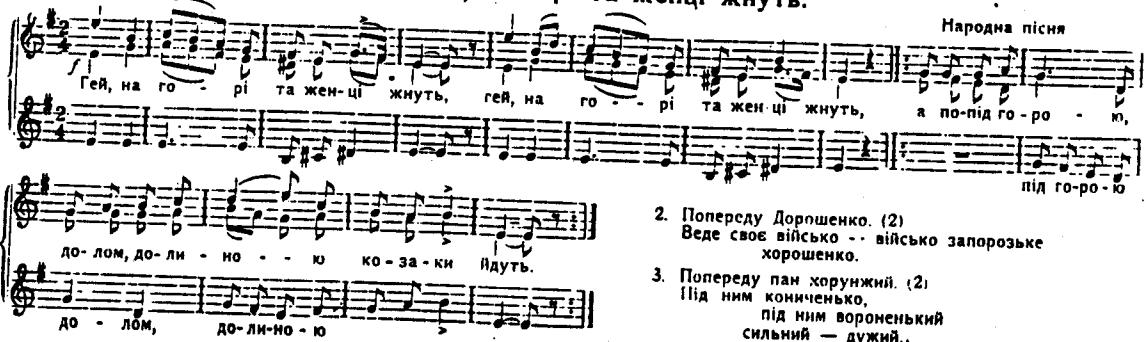
Словник для дітей

3

Ходою

Гей, на горі та женці жнуть.

Народна пісня

Гей, на го - рі та жен - ці жнуть, гей, на го - - рі та жен - ці жнуть, а по - під го - ро - к,

під го - ро - ю

2. Попереду Дорошенко. (2)
Веде своє військо -- військо запорозьке
хорошено.

3. Попереду пан хорунжий. (2)
Під ним кониченко,
під ним вороненський
сильний — дужий..

до - лом, до - ли - но - - ю ко - за - ки йдуть.

до - лом, до - ли - но - ю

НОВАЦЬКИЙ ТАНOK

Лерепілка

Повільно, жалібно

Ой у перепілки та голівка болить.
Тут була, тут перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.
— тут була, тут — сизокрилая.

Дівчатка стають в коло, одна — в середині, ходять і співають:

Ой у перепілки та голівка болить.
Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Ой у перепілки та плечиці болять.
Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Ой у перепілки та рученьки болять.
Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Ой у перепілки та колінця болять.
Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Ой у перепілки та спинонька болить.
Тут була, тут, перепілочка,
Тут була, тут, сизокрилая.

Гурбій Жуток

СТРІЛЬНИЦЯ

Довільна кількість дітей. На майдані. Виряд: коробки, пушки з консервів м'ячки.

На дворі поставити рядом кілька коробок (картонів), а на них поставляти пушки з консервів. У віддалі 4 метри рисуємо на землі лінію. Грачі стають за лінією. Кожний дістасе три м'ячки і має збити як найбільше пушок. За кожну поцілену пушку одержує одну точку. Можна змагатися роями, дружинами і т.д.

МУЗИЧНІ ОСТРОВИ

Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: крейда, прилад до надавання музики.

На долівці рисуємо крейдою "острови", так великі, щоб у кожному можна стати обома ногами. Острів є на половину менше від грачів. Братчик пускає музику й, коли вона грає, грачі плавають по "морю" (ходять вільно по кімнаті) уважаючи, щоб не наступити на острів. Раптом братчик замикає музику і тоді кожний мусить вискочити на острів. Хто має одну або обидві ноги поза островом, випадає з гри. Гру повторюємо, аж поки залишиться один, який виграє.

АТАКА ПІД МУЗИКУ

Для молодшого новацтва. Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: мали предмети в кількості на один менше ніж число учасників, прилад до музики.

Малі предмети (шапки, рукавиці, м'ячки і т.п.) складаємо на купу в середині кімнати. Братчик пускає маршову музику, а діти стають у круг і маршують довкола покладених предметів. Коли братчик нагло замикає музику, кожний мусить вхопити один предмет. Кому забракне - той виходить з гри. Тоді братчик забирає один предмет з купи і повторює гру. Виграє той, хто залишиться останнім.

МАРШ НА ТРИДЦЯТЬ СЕКУНД

Для старшого новацтва. Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: годинник.

Змагуни стають спиною до стіни в порожній кімнаті. Всі годинники треба сховати в кишеню, а коли є годинник на стіні, заслонити його. На знак, усі ідуть до протилежної стіни і мають осягнути її точно за 30 секунд. Хто прийде скорше - випадає з гри. Виграє той, хто діктє протилежну стіну якраз тоді, коли братчик кличе: "тридцять!"

Щоразу на слові «болить» перепілка (та дівчинка, що в середині) хапається за голову, плечі, руки, хитає головою, вдаючи з себе хвору.

Далі всі співають:

Ой у перепілки та старий мужичок.

Тут була, тут, перепілочка,

Тут була, тут, сизокрилая.

Із комори йде і нагайку несе.

Тут була, тут, перепілочка,

Тут була, тут, сизокрилая.

Він нагайку несе, бордою трясе.

Тут була, тут, перепілочка,

Тут була, тут, сизокрилая.

Перепілка закриває руками очі, ніби слози втирає. Всі співають:

А у перепілки молодий мужичок.

Тут була, тут, перепілочка,

Тут була, тут, сизокрилая.

Із базару іде, черевички несе.

Тут була, тут, перепілочка,

Тут була, тут, сизокрилая.

Перепілка піdstрибує, б'є в долоні, рознимає руки дівчаткам, щоб вибігти з кола. Котра дівчинка пустить руку, та йде в середину. Гра починається спочатку.

"/"Котилася Торба"/"

САРДИНКИ

Для старшого новацтва. Довільна кількість грачів. У домівці, які складається з кількох кімнат.

Гра відбувається в цілій домівці. Один грач іде сховатися в доволі просторому місці. Інші шукають його. Хто знайде - ховається разом з ним, але так, щоб інші не бачили. Хто залишиться останнім - буде ховатися наступного разу.

ЗАКУПИ

Довільна кількість грачів. У домівці. Вирад: великий вибір різних предметів щоденної потреби.

У кімнаті ховаемо різні предмети. Грачам даємо їх список і на знак вони виrushaють їх шукати. Хто знайде найбільше - виграє.

СЛОВА

У домівці. Вирад: стіл і картоники з буквами (принаймні 5 картоників на кожного учасника).

Грачі стають лавою під одною стіною кімнати, а під пртилежною стіною є стіл, на якому є порозкладані картоники, буквами до поверхні стола. На знак, кожний біжить до стола, бере один картоник і вертається на своє місце. Тоді біжить знову й бере другий картоник і т.д., аж поки не зложить одне слово з п'ятьох букв. Хто це перший зробить - виграє. Не вільно брати більше, як один картоник нараз і за кожним разом треба вернутися на своє місце під стіною.

МЕТАННЯ М'ЯЧИКІВ

Довільна кількість грачів. У домівці. Вирад: крейдз, м'ячики.

На землі рисуємо три, що раз то більші, кола. Кожний грач дістає три м'ячики. З віддалі 8 - 10 метрів, старається поцілити до середини. Хто попаде в найменше коло - дістає 5 точок, хто в наступне коло - 3 точки, а хто в зовнішнє коло - 1 точку. Хто матиме найбільше точок - виграє.

ЗМАГАННЯ З КОРОБКАМИ

Париста кількість грачів. У домівці. Виряд: шнурок, коробки з сірників, паперові горнятка і короткі патики.

Кожний грач має визначеного партнера. Грачі стають під одною стіною, а іхні партнери - під протилежною. Перед кожною лавою на землі рисуємо лінію. Перед лінією грачів кладемо перед кожним на землі паперове горнятко, а грачеві даємо патик, до якого прив'язаний кусок шнурка, а на його кінці - порожна коробка від сірників. На даний знак, грач має котити горнятко по землі до свого партнера, ударяючи горнятко коробкою від сірників. Коли закотить поза протилежну лінію, тоді його партнер перебирає завдання і котить горнятко назад. Котра пара перша перекотила горнятко туди й назад - виграє.

ЗВИВАТИ ВОЛІЧКУ

Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: для кожного грача крісло і клубок волічки.

Перед початком гри виховник обвиває кожне крісло волічкою з клубка, так щоб розвинуті цілій клубок. Кожний грач сідає на крісло і на даний знак має звинути волічку зі свого крісла назад у клубок. Хто це перший зробить, не прорвавши нитки - виграє. Для старших дітей можна гру утруднити так, що вони не можуть вставати з крісла, аж поки не звинуть свій клубок.

СЛІПЕЦЬ

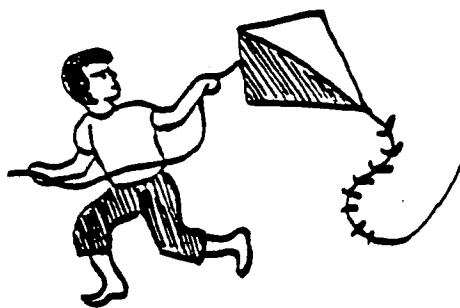
Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: хустка.

Один грач стає сліпцем. Йому зав'язують очі і ставляють посередині кімнати. Всі інші можуть бути деякими, але мусять стояти нерухомо. Сліпець обертається тричі вкруг і тоді йде шість кроків уперед. Якщо зможе діткнути когось витягненими руками, то зловлений стає сліпцем.

ШУКАЧІ СКАРБІВ

Участь: два рій. Виряд: 30 білих і 30 кольорових картоників.

Сестричка ховає картоники в кімнаті. Один рій дістає завдання знайти білі картоники, а другий - кольорові. На даний знак, починають шукати. Котрий рій перший віднайде всі свої картоники - виграє.

24

САМОДІЯЛЬНА ГРА

СЛИВИ ЗА СМІТТЯ (БОЛГАРСЬКА КАЗКА)

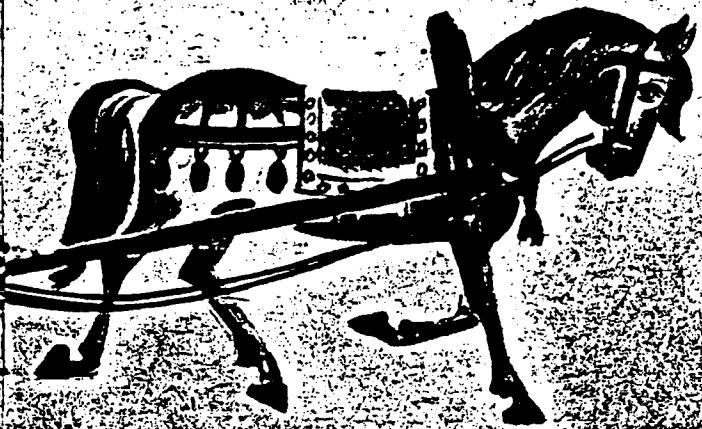
Мав один чоловік сина. Як виріс він, став батько міркувати, як би його одружити з гарною дівчиною, щоб щасливо жили вони.

Думав він, думав та й надумав.

Поклав на віз слив і поїхав на село продавати.

— Кому слив за сміття, кому слив за сміття! — вигукував він, ідучи вулицею.

Хазяйки заметушилися. Кожній хотілся слив за сміття виміняти.

Дівчата, баби, молодиці — всі метнулись хати підмітати, щоб зместі більше сміття та й більше слив за нього виміняти.

А сміття по хатах чимало назбиралося.

Одна пантух несе, друга — відро, третя — сповний фартух.

Несуть та вихваляються:

— Гляньте, люди, скільки я сміття зібра-
ла, добре, що такий дурень знайшовся,
віддам усе. Хай по кутках не громадиться.

Он скільки я намела, та й ще стільки
назмітаю.

— А я всього сміття й за рік не згребу.
Стільки назбиралося, що хоч дурно віддавай.
Це я нашвидку змела, бо страх як хочеться
сливок покуштувати!

Бере той чоловік сміття, важить сливи.

Усі раді, і він веселій, всміхається у вусі.

Та ось підходить до нього дівчина. У неї
тільки й є сміття, що в хустинці. А хочеться
їй виміняти слив.

— Чого ж ти, дівчино, так мало зібрала?
Шо ж я тобі дам за цю жменьку?

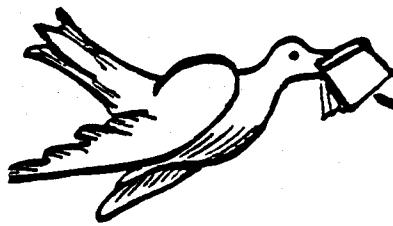
— Принесла б я, дядечку, більше, та не-
має у нас і порошинки нема. А це мені сусі-
ди дали за те, що я тім хату підмела.

Бислухав її чоловік і зрадів. Та з такої
чепурної і роботяшої дівчини, що в хаті й
порошини не лишить, он яка гарна господи-
ня буде!

Такої йому невістки й треба.

Одружив він з нею свого сина й не шко-
дує.

ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА

ОНДАТРА

Якщо керуватися виглядом і поведінням, можна подумати, що ондатра є близько споріднена з бобром, та в дійсності це є велика водяна миш. Доросла ондатра важить ок. 1 кг. і має болонки поміж пальцями задніх ніг. Довгий, майже нагий хвіст є покритий лускою, сплющений вертикально і служить за стерно при плаванні.

Ондатри живуть здовж берегів озер і рік у підземних норах, яких вхід починається підводним коридором що провадить до теплого й сухого лігва. Але в пригожих багнях ондатри будують хатки зовсім подібні до бобрових, однаке є вони менші і зроблені з трави й різних водоростей замість патиків. Доказом присутності ондатри, який часто зустрічається, є купа випорожнених лусок водяних слимаків. В іхній поживі, проте, переважають водяні рослини. Часами вода, де живуть ондатри, є така плитка, що замерзає зверху аж до дна в зимі й тоді ондатри мандрують по снігу, шукаючи глибшого ставка.

Під одним оглядом ондатра є типовою мишею: неко залюбки живляться різні хижаки, а передовсім норки. У деяких околицях Америки місцеве населення вважає ондатру присмаком.-

Подав: Сірий Орел Орест.

РОЗГАДАЙТЕ?

Довгі ноги, довгий ніс,
по болоті ходить скрізь.

Сроду рук своїх не має,
а узори вишиває.

Біле, як сорочка.
Пухке, як квочка.
Крил не має,
а гарно літає.
Що це за птиця,
що сонця бойтися?

Влітку сірий,
взимку білий.

Повен хлівець
білих овець.

Всинім небі путь моя,
швидше всіх літаю я.
Маю крила, хоч не птах,
люди звуть мене.

Яне ім вівса, ні сіна,
дайте випити бензину,—
усіх коней обжену,
куди хочеш побіжу.

Ходить полем з краю в край,
ріже чорний коровай.

Зуби має, а їсти не просить.

Узеленим кожушку,
костяній сорочечці
я росту собі в ліску
всім зірвати хочеться.

Стоїть при дорозі
на одній нозі
і шапочку має,
та нікого не вітає.

Івдень і вночі
у кожусі на печі.

По горах, по долинах
ходить шуба і свитина.

Яусіх вас обшиваю,
сама одягу не маю.

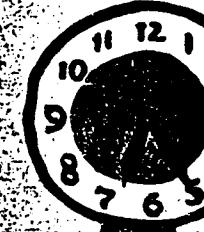
Тік-так,
а з місця ніяк.

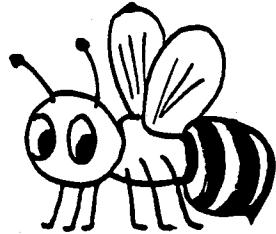
Плету хлівець
на четверо овець,
а на п'яту окремо.

Сто один брат,
всі в один ряд
разом зв'язані стоять.

Живуть п'ять братів
один другого менший.

Під одною шапкою
четири братики стоять.

ПРИКАЗКИ

Чистий, як сльоза.

Ж Ж Ж

Білий, як сніг.

Ж Ж Ж

Росте, як на дріждах.

Ж Ж Ж

Сльози, як горох.

Ж Ж Ж

Стукає, як дятель на дереві.

Ж Ж Ж

Боїться, як вовк вогню.

Ж Ж Ж

Чорний, як сажа.

Ж Ж Ж

Ясний, як день.

Ж Ж Ж

Червона, як калина.

Ж Ж Ж

Співає, як соловейко.

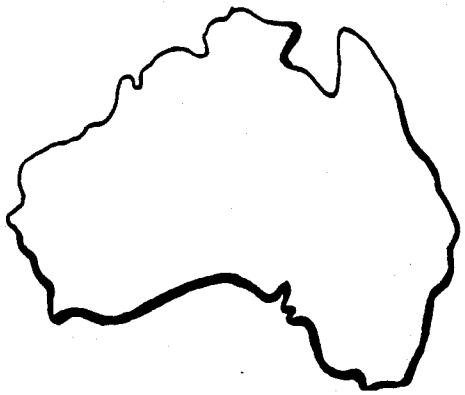
Ж Ж Ж

Сидить, як на турецькім казаню.

Ж Ж Ж

Катюзі - по заслuzі.

Ж Ж Ж

ВІСТІ З АВСТРАЛІЇ

НОВАЦЬКИЙ ПІДТАБІР У ВІКТОРІЇ АВСТРАЛІЇ 1989/90

Цьогорічний табір відзначав 40 ліття пластової станиці в Вікторії який відбувся на оселі "Сокіл" 23/12/89 - 2/1/90. Назва новацького підтабору була "Незабутні дні" - пов"язана з програмою яка дає змогу молодому новацтву познайомитися із історією станиці й піznати пластове родинне дерево.

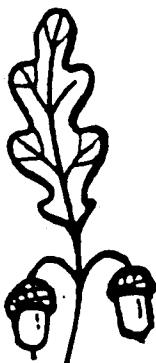
Частина програми присвячені українській пластові символіці - новацькі прогулки, мандрівки в ліс, теренові гри, майстрування, їзди на конях, плавання на морю доповнювали програму в ділянках практичного пластування. Цього року на таборі відбувся новацький вишкіл, де курсанти мали змогу брати участь і помогти перевести новацький п"ятий змаг, майстрування та спорт. Новацтво дуже полюбили всі практичні заняття під час табору. Сестрички та братчики точкували новачат під час всіх занятт та були вибрані найкращі новак і новачка за їхню взірцеву новацьку поставу та вживання української мови. Цей табір був дуже успішний та цікавий для всіх новацьких учасників.

ГОТУЙСЬ!

сестричка орлиця

ст.пл.Петруся Цабанюк /Гребля/

Ольга Цабанюк

ВИШКІЛЬНИЙ ТАБІР ПЛАСТОВИХ ВИХОВНИКІВ УПН і УПЮ

Сокіл, 23.12.89 - 2.1.90.

Сокіл, 29.12.89.

До
Редакції і Адміністрації журналу "В.О.Р.
1182 Стонкрест Драйв
Блюмфілд Гілс.
З.С.А.

Дорогі Друзі!

Пересилаємо Вам ширий дружній привіт з Вишкільного табору
Пластових Виховників УПН і УПЮ на Соколі.

Рівночасно, з надходящими Святами Різдва Христового і Новим
Роком бажаємо Вам багато сил і витривалості та щедрого Божого
благословення у Вашій дальшій так дуже важливій праці для добра
наших дітей, молоді та в загальному - добра Пластової Організа-
ції.

ГОТУЙСЬ! СКОБ!

О.Хуринська
пл.с.н.Оля Дудинська
Комендантка Вишк.Табору

Григорій Гараш ч.м.

Учасники:

Ганя Григорук
Маруся Савченко
Дарія Лиманко

Марко Григорійчук

Оксана Тарнавська
пл.с.н.Оксана Тарнавська
Голова Реф.Вишколу

Данило Семен

ВІСТІ ЗІ З.С.А.

ПРИВІТ

З ТАБОРУ
НОВАКІВ

ЧАР
ЧОРНОГОРИ

НА ОСЕЛІ
ОВАСИПІ, МІ.

Тома Антонович

Андрій Балух

Данко Балух

Марко Борняк

Петро Вроблецький Маркіян Павлюк

Адріян Головатий Святослав Пилипчак

Микола Григорчук

Ярема Гриневич

Богдан Доміно

Нікола Іванюк

Данчик Касянь

Данило Ковальський

Тарасик Лушпинський

Дам'ян Матусяк

Ольо Мельник

Данило М'якуш

Маркіян Павлюк

Святослав Пилипчак

Ярослав Пилипчак

Юрчик Плещевич

Олесь Попович

Данило Процик

Маркіян Соболь

Руслан Трусеєвич

Ярослав Хиляк

Роман Чубатий

ст.пл.сков Юра Богдан ЗАЯЦЬ О.Х. - командант

ст.пл. Павло БИСКОШ - буничужний

пл.роз. Нуся ГОРЧАКІВСЬКА - писар

БУЛАВА: пл.віра. Дарка ГАНКЕВИЧ

ст.пл. Марко ЯЦКІВ

пл.роз. Таня РИЧАРДСОН

пл.сен. Данило ГРИГОРЧУК ПБ

пл.сен. Богдан ПЛЕШКЕВИЧ О.Х.

п. Роман БОРНЯК

1990

До Редакції „Вогонь Орлиного Рану”

ПРУБІТ

із ³³

98 мої РАДИ ОРЛИНОГО ВОГНЮ

Бр. Доріян Мазуркевич

Бр. Слесє
Племінник

Сес. Оксана
Саєвич

сес. Наталія Рибакова

бр. Микола Ковпак бр. Тарас
Лук'яненко

Сес. Тетяна
Гавдек

вл. Галичина
М. Галичина

сес. Наталія Зиморікова

імені Олені Наречан
Тавріївка

бр. Олександр Кузнецов

Суса Орлиця Погоня Дармоград
сес. АРІНА ДІВІІНЕН

бр. Степан - от. сес. Евгений Григорів

сес. Софія Племінівська

бр. Іван Кіндра

бр. Микола

ДІКАВЕ ЗВІДУСІЛЬ

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

Учасники другого виїзду «Чорнобильської експедиції» робітник Леонід Вороній та журналіст Олександр Неживий у польових умовах. Село у 10-кілометровій зоні відчуження ЧАЕС Товстий Ліс. Лютій 1990 року.

В ОБЕЗЛЮДНІЛИХ ДОМІВКАХ МІСТЕЧКОВІ СІЛ
30-КІЛОМЕТРОВОЇ СМУГИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС
НАПРИЗВОЛЯЩЕ ЗАЛИШИЛИСЯ ІСТОРИКО-КУЛЬ-
ТУРНІ ЦІННОСТІ — ПАМ'ЯТКИ ІКОНОПИСУ, ХУДОЖ-
НЬОГО ЛІТВА, СТАРОДРУКИ, ЕТНОГРАФІЧНІ РАРИ-
ТЕТИ. Лише мізерну їхню частину вдалося
ПОРЯТУВАТИ і ПЕРЕДАТИ ДЕРЖАВНИМ МУЗЕЯМ
ЕНТУЗІАСТОВІ-РЕСТАВРАТОРУ ГЕОРГІЮ БЕЗСОНОВУ.
На жаль, ця справа нині занедбана... СТРАХ
ПЕРЕД РАДІАЦІЄЮ, А ЩЕ БІЛЬШЕ ЗАБЮРОКРАТИЗО-
ВАНІСТЬ ВІДПОВІДНИХ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ТА
НАУКОВИХ УСТАНОВ НЕ ПЕРШІЙ РІК ЗАКРИВАЮТЬ
ОЧІ НА ВТРАТУ ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІї
ТА КУЛЬТУРИ.

БЕЗДОГЛЯДНІ, ЗАПУСТІЛІ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕК-
ТУРИ. ПЕРЛИНА УКРАЇНСЬКОГО БАРОККО — ВОСК-
РЕСЕНСЬКА ЦЕРКВА 1778 РОКУ БУДІВництва, як
кажуть атомники, «ФОНІТЬ». Вивезти її не-
можливо — ПЕРІОД ПІВРОЗПАДУ ПЛУТОНІЮ, який
осів у древніх стінах собору, сягає двадцяти
чотирьох тисяч років. Та перш ніж славний
собор востаннє зітхне і розпластається наві-
ки ПОРОХОМ-ПРАХОМ, належить детально за-
ФОТОГРАФУВАТИ ЙОГО ФАСАДИ, ІНТЕР'ЄРИ, АРХІ-
ТЕКТУРНІ ДЕТАЛІ, по-можливості обміряти,
виготовити макет, скопіювати старовинний
стінопис. Цього ж потребують й інші храми.

РОДИННЕ ДЕРЕВО

Кожна нація складається з родин і кожна родина має свою історію. Родовід це є родинна історія. Виготовлення родоводу є способом навчання про нашу родину. Ми вчимося звідки вони походять, як вони жили й хто їх діти. Це люди споріднені з нами, які народилися і жили багато років тому, і вчимося про їх відношення до нас.

Коли розвідуємо про нашу родину, ми говоримо про родинне дерево. Думаймо що кожна людина в нашій родині є один листок на дереві. Кожна галузка дерева, це інша частина родини - вуйки, тети, кузини, брати, сестри. Ми всі маємо таке родинне дерево.

Де працювали ваші предки? Що робили? Яку працю би ви хотіли колись мати? Коли ви дізнаєтесь де ваші предки жили, довідайтесь чому вони мусіли переселитися до іншої країни (Америки)? Чи вони їхали літаком, кораблем чи поїздом? Чи хтось з них переїжджав попри Статую Свободи?

В родині є багато генерацій. Генерація складається з гурту людей які народилися приблизно в той сам час. Ваші батьки є попередня генерація, а діти слідуюча. Чи ви маєте родинну знимку де знаходяться три генерації?

Прослідження родинного дерева взад генераціями через батьків, дідів і прадідів дуже скоро помножується. Коли ми прослідимо нашу родину взад 11 генерацій (спробуйте!), то на родинному дереві буде 1,024 особи! До 14-ої генерації будемо мати 8,192 які жили в сімнадцятім століттю, тоді коли заселявали Америку!

Як ми вчимося про людину і її життя, то ми вчимося її біографію. Спробуйте написати біографію когось зі своєї родини. В цей спосіб багато довідаєтесь про цю людину, зрозумієте її й довідаєтесь про ті часи коли вона жила або була молодшою. Можете навіть зібрати знімки, листи, документи, якщо це можливо.

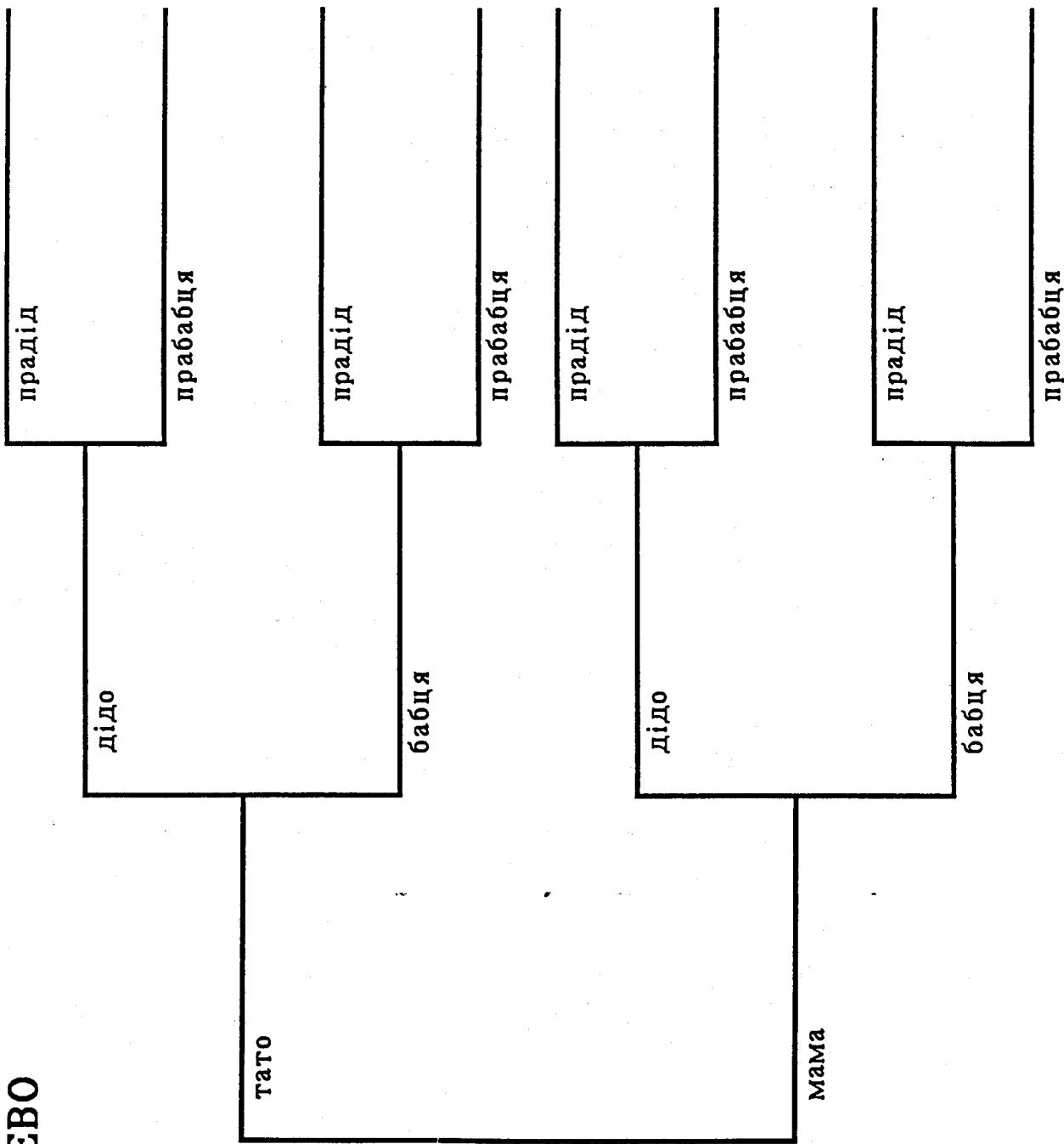
Чи Ви колись застновилися чому ви подібні до своїх батьків? Навіть часами маєте ті самі зацікавлення. Як будете виглядати як виростите, хоч кожна людина є індивідуальна, неповторна і інша від других?

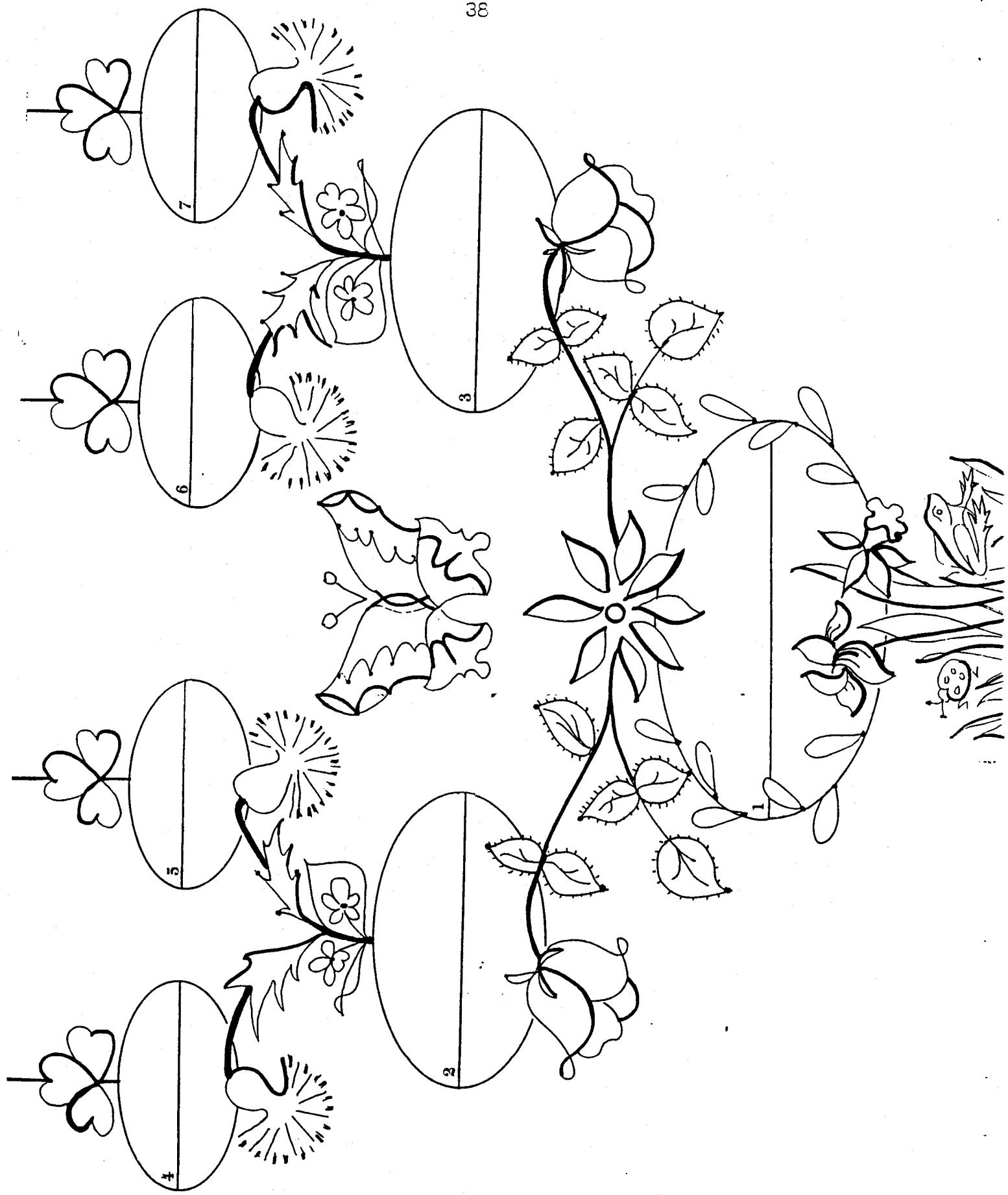
Чи у вас є бабця і дідо? Може навіть прадіди? Чи не було би вам цікаво довідатися чи хтось з ваших предків був козаком чи княжим дружинником?

/Подала: С. О. Людмила/.

РОДИННЕ ДЕРЕВО

Твое ім'я і прізвище

РОДИННЕ НАЗОВНИЦТВО

"А" Загальні назви

1. **Праштур** — той, хто дав початок роду — часто знаний тільки з переказів і оповідань або герой родової легенди.

2. **Предок** (-дки) — давні члени роду, про яких звичайно мається точніші дані (напр. час чи місце народження, хто вони були, як довго жили тощо).

3. **Нашадки** — ті, що приходять чи прийдуть по предках і батьках.

4. **Рід** — предки, батьки і діти в різних ступенях споріднення.

"Б" Родові і родинні назви

1. **Прародіц і прарабаба** — батьки прадіда чи прабаби, прадіди батька чи мами.

2. **Прадід і прарабаба** — діди батька чи матері.

3. **Дід і баба** — батьки батька чи матері. Вживается ще таких назв: дідо, дідусь, дідуньо (в Галичині: дзядьзо); бабка, бабуся, бабуня; дитяча форма: буся (в Галичині: бабця).

4. **Батьки** — загальна назва батька і матері (Увага! Не "родичі"!!!)..

5. **Батько** — тато, батечко, татко, татуньо, татусьо; говіркове: дедьо, неньо, дядя.

6. **Мати** — мама; вживается також: мамочка, мамуся, мамуня, маміця, матуся, матусенька, матінка, неня, ненечка тощо.

7. **Діти** — загально сини і дочки тих самих батьків чи теж із другого подружжя.

Син — також уживается: синок, синочок, синіцьо, синаш.

Дочка — також: доня, доњка, доњця, до-нечка.

8. **Брат і сестра** — рідні, т. зв. діти тих самих батьків.

Брат — також: братік, братик, братчик. (Козаки вживали назви побратим — значить: дуже близький приятель, як брат).

Сестра — також: сестриця, сестричка, сеструня. (Посестра — дуже близька приятелька).

9. **Тета або тітка** — сестра батька чи матері (або дружина стрийка чи вуйка; дивись 17, 18).

10. **Дядьо** — рідний або брат у перших чи двоюрідних брат батька або матері (stryiko i vuyko).

11. **Дядина** — дружина дядька або рідна чи сестра у перших чи двоюрідна сестра батька чи матері.

12. **Родичі** — загально це діти дядька, стрийка, вуйка, дядини, тети і т. д. Точніше це:

a) стриечні і тіточні брати і сестри або брати і сестри у перших чи двоюрідні брати і сестри; (англійською мовою *first cousin*).

b) стриєчно-стриечні і тіточно-тіточні брати та сестри; (англ. *second cousin*).

13. **Братанок, братанець і братаниця** — діти брата, (на центральних землях також небіж і небога, племінник і племінниця).

14. **Сестрінок, сестрінець і сестрінниця** — діти сестри (також небіж і небога, племінник і племінниця).

15. **Внук і внучка, внучка** — діти сина чи дочки у відношенні до діда і баби.

16. **Правнук і правнука** — діти внуків у відношенні до прадідів.

Льокальне:

17. **Стрийко і стриянка** — рідний брат батька і його дружина. (Стрийна — в деяких околицях Галичини сестра батька або дружина стрийка).

18. **Вуйко і вуянка** — рідний брат матері і його дружина. (Вуйна — в деяких околицях Галичини сестра матері або дружина вуйка).

"В" Подружні і звичаєві споріднення

1. **Подружжя** — двоє молодих чи старших людей, хлопець і дівчина, мужчина і жінка, що одружилися.

2. **Наречений і наречена** — хлопець і дівчина, що заручилися. На центральних землях уживается суджений і суджені (рідко).

3. **Чоловік і дружина** (або жінка) — наречені, коли одружаться. Молоде подружжя називають теж парою молодих або молодят. Молода одружена жінка — це молодиця. Одружений чоловік — жонатий. Мужчина — жениться, жінка — виходить заміж, обое одружуються.

4. **Зять** — одружений мужчина у відношенні до батьків дружини; (англ. "son-in-law").

5. **Невістка** — одружена жінка у відношенні до батьків чоловіка; (англ. "daughter-in-law").

6. **Свекор і свекруха** — батько і мати чоловіка у відношенні до дружини сина, невістки.

7. **Тесть і теша** — батько і мати дружини у відношенні до чоловіка дочки, зятя.

8. **Сват і сваха** — або свати — обі пари батьків молодих між собою; (англ. "in laws").

9. Хресні батьки — хресний батько і хресна мати — ті, що тримають дитину до хресту. Вони не можуть між собою одружитися. Для себе вони кум і кума.

10. Похресник і похресниця, хрещеник і хрещениця — діти, яких хрестили, у відношенні до своїх хресних батьків.

11. Зовиця — сестра чоловіка у відношенні до жінки брата і навпаки.

12. Ятровка — жінка чоловікового брата.

13. Братова — жінка брата; (анг. "sister-in-law"). В Галичині прийняті німецькі назви швагер, швагрова, швагерка.

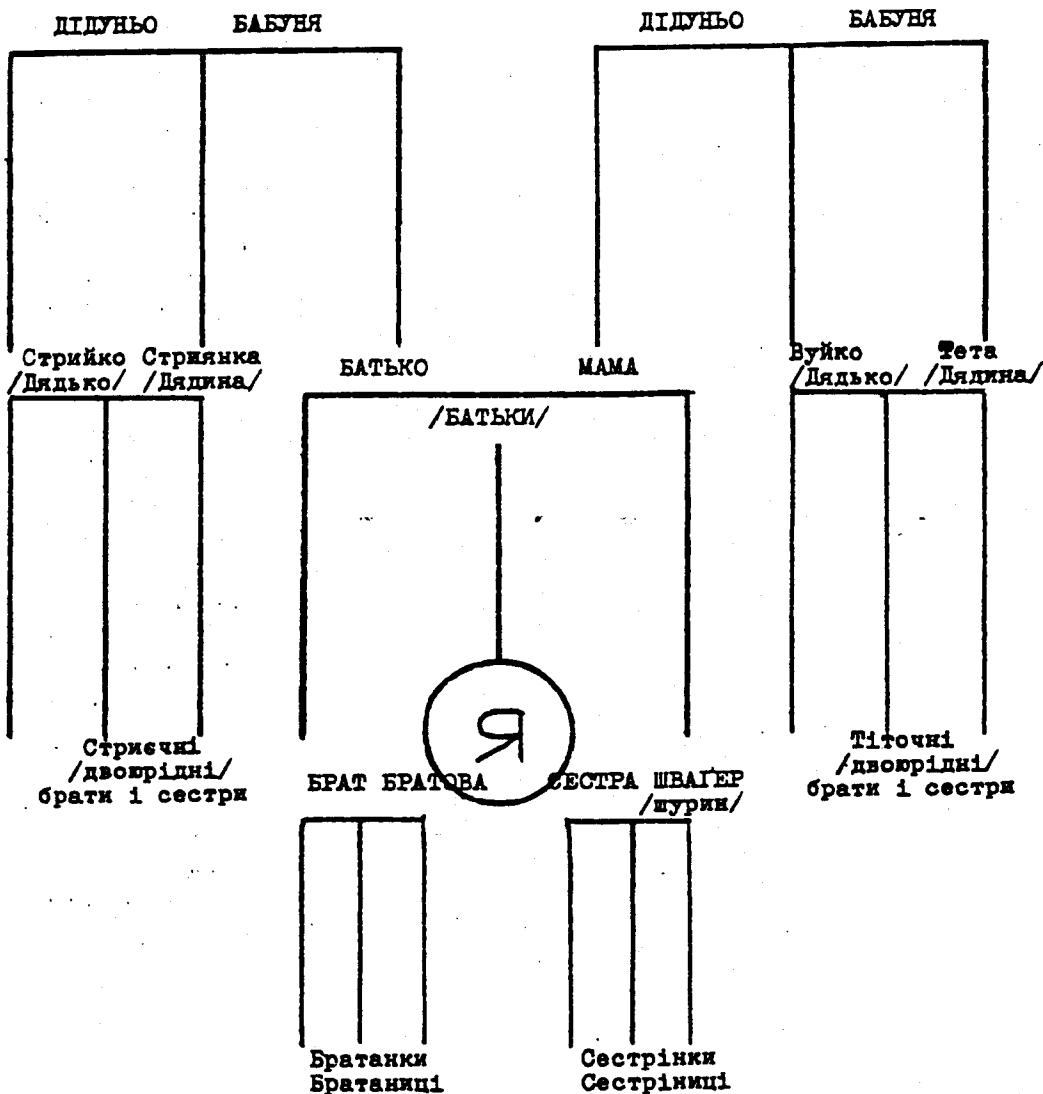
14. Швагер, шурин — чоловік сестри; (анг. "brother-in-law")

15. Вітчим — це другий чоловік матері.

16. Мачуха — це друга жінка батька.

17. Пасерб і пасербиця — це діти з першого подружжя у відношенні до вітчима і ма- чухи.

18. Прирідні браття і сестри — коли чоловік ожениться вдруге і має діти з другою жінкою або коли жінка вийде вдруге заміж — діти з обидвох подружж є одні для одних "прирідні" брати і сестри.

пл. сен. П. Писецький.

НОВАЧІЙ ЗАКОН

(НОВАЦЬКИЙ ЗМАГ)

При вимарші роя: "Ідемо у велику мандрівку. Ідемо самі і мусимо добре глядіти, що нам доведеться в час цієї мандрівки виконати. Треба нам мати бістрій слух - мов у зайчика, бістрій зір - мов у орла, бістрій хід - мов у сарни. Ідіть та добре уважайте, щоб не розгубитися в лісі та щоб не пройти попри якусь важну річ - не помітивши її. А тепер слухайте добре! Що чуєте?

1. Із ліса голос-спів (кілька сестричок): "У мандри, у мандри".
Хід за голосом. "Невидна контроля" ходу. 5 - 20 точок.
2. Святий образ при дорозі (на дереві, чи стовпі). Що новачки зроблять? 0 - 20 точок.
Хід дальше за голосом (включене в точкування т. 1).
3. Сестричка дає до вибору на картках назви багатьох країн. Треба вибрати, котрій країні хотіли б служити. Точкують час і поставу: 0 - 20.
4. Наказ сестрички шукати знаків: 10 - 20 знаків; кожний записаний - одна точка.
5. Лист: I група: "Не завжди треба слухати сестрички. Коли вам щось не подобається, не слухайте її. Не йдіть дальше, заверність з дороги!"
II група: "Ен дізавж ебафр хаслути трическу. 'Лико мав ьсощ ен добається япо, ен хайлуте її.'"
III група: "Лист у трьох-четирьох кусках, кожний скований окремо, лист написаний звичайно.
Знайдення та відчитання: 5 - 10 точок постава: 0 - 10 точок.
6. Дальше хід за знаками, як у т. 4. Точкування разом із т. 4.
7. Дороговказ: "Для тих, що люблять робити і те, що не подобається, що хочуть бути лішими."
"Для тих, що не люблять робити того, що треба, лише тільки що хочеться робити, що не хочуть бути лішими".
Вибір: 0 - 10 точок.

Закінчення змагу: "О, ви вже прийшли! Тут кінець нашої мандрівки. А що ви там зустрічали? Ікону? І чому ви їй поклонилися та прибрали її квітами? Бо ви любите Бога? Знайте, що так робить кожна справжня новачка! І ви вибрали край, що йому ви найбільше хотіли б служити - Україну. Затямте собі, що так робить кожна новачка. І повторіть ще разом за мною:

НОВАЧКА СЛУЖИТЬ БОГОВІЙ УКРАЇНІ.

А потім ви не повернулися з дороги, хоч лист вам казав не завжди слухати сестрички! Тому, що кожна новачка слухає сестричку й усіх старших. Вони всі називаються виховники, бо вас виховують. Так і повторимо всі:

НОВАЧКА СЛУХАЄТЬСЯ ВИХОВНИКІВ.

А потім був дорожок з двома раменами. І ви вибрали шлях для тих, що стараються бути щораз лішими. Бо ви новачки. То ж повторіть:

НОВАЧКА СТАРАЄТЬСЯ БУТИ ЩОРАЗ ЛІШШОЮ.

А тепер повторимо всі ці речі, що ми тут говорили, разом:

**НОВАЧКА СЛУЖИТЬ БОГОВІЙ УКРАЇНІ
НОВАЧКА СЛУХАЄТЬСЯ ВИХОВНИКІВ
НОВАЧКА СТАРАЄТЬСЯ БУТИ ЩОРАЗ ЛІШШОЮ.**

Знаєте, що це? Це Новацький Закон. Так, як у грі нам сестричка каже, що треба робити, бо інакше не виграєте; так, коли хочете виграти цілу гру, що звєтється "новацтво" - мусите все робити так, як наш Закон каже. А тепер повторім його ще раз, щоб не забути.

Сестр. Леся Храплива

Л. Храплива

ПРИВІТ УКРАЇНІ

Чи Ти чуєш, Україно,
Своїх рідних новаків??
Як наш спів під хмари лине,
Як наш вогник розгорів?

Як серця новацькі грають
В один голос, в один лад.
Як до Тебе, Рідний Краю
Новаків думки летять?

Як чужину в кожну хвилю
Ми готові залишить
Злинути до Тебе, Мила,
Де Дніпро старий шумить.

Чи Ти чуєш, наша мила,
Із степів, з Карпат верхів,
Як росте новацька сила
Щоб збороти ворогів?

Не чужину ми чужую
Любимо. - Тебе - наш Край!!
Чи Ти чуєш? --- Чую, чую!
Україно, нам вітай!

"ВЕСЕЛКА МРІЙ"

"Веселка мрій" —
Це є твій і мій
Новацький табір,
Де є гамір.

Кожного дня
Відбувається
Велика подія —
І нам сниться мрія.

Ми повернемося
Назад з табору,
Не забудемо ми
Ту гарну пору!

Новачка Христя Боднарук, Чікаго

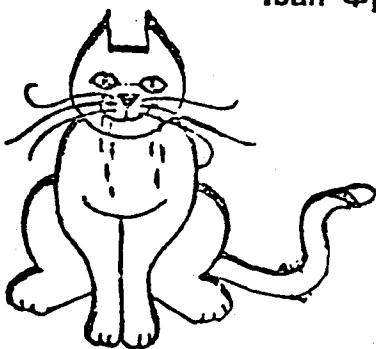

НИЦЯ

ПЛАЧЕ ЗАЙЧИН

Плакала киця на кухні,
Аж її очіці попухли.
"Чого ж ти, ницелько плачеш?
Істи чи питоньки хочеш?" —
"Істи, ні пити не хочу,
З тяжкої жалості плачу.
Сам кухар сметанку злизав,
На мене, Кицюню, сказав.
Хтів мені лапки побити,
Чим же я буду ходити?" —

Іван Франко

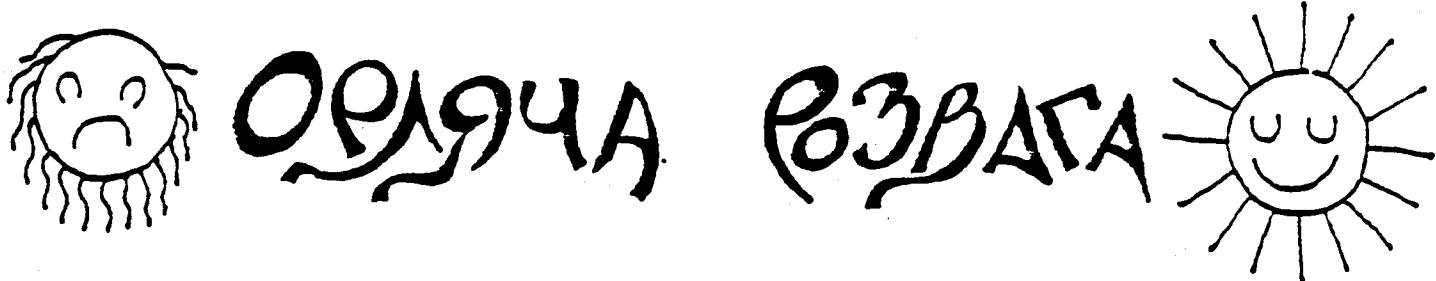

— Чом ти, зайчику, не сначеш,
На пеньку сидиш і плачеш?

— Ох, сканку, чому я в тузі:
Збудував я хатку в лузі.

Збудував за дві годинки
Із самої капустинки,
А коли прийшла неділя,
То було в нас новосілля.

Всі гуляли й так раділи,
Що на святі... й хатку з'їли!

Коли Пилчук рішуче зайшов до кімнати сина, нащадок лежав на канапі й читав газету.

— Я щойно розмовляв із твоїм класним керівником! — це пролунало так суворо, що лише від батькового тону Тарасик мав підскочити й виструнитись, як солдат перед генералом.

— Цікаво, — відказав син знічев'я.

— Дуже цікаво! — обуренню Пилчука не було меж. — Даї години Марія Антонівна розписувала мені твої «подвиги»! І це твій класний керівник!

— Уже не мій, — син неохоче відірвався від газети і пояснив: — Сьогодні ми її перебрали. На загальніх зборах класу, більшістю голосів.

— Що ти верзеш? З яких це пір учні переобирають учителів? — скліпів Пилчук.

— Досі такого, може, й не було, — рипнувши пружинами, син усівся на канапі, — але ж поширювати демократію — вимога часу. Напевна, вона ще не знає, що її переобрано, от і псуvala тобі нерви! А ти даремно витратив даї години свого вільного часу!

Пилчук ледве втримався, щоб не дати синові штурхана. Але тут він згадав лекцію з педагогіки, де йшлося, зокрема, про те, що батьки у стосунках з дітьми мають замінювати емоції логікою та аргументацією. Тому й мовив якомога розважливіше:

— Я не в курсі ваших нововведень, але Марія Антонівна, окрім того, веде у вас математику. І на тому тижні, між

іншим, вона поставила тобі двайку!

— Несправедливо поставила, — заперечив Тарасик.

— За те, що ти написав, буцімто квадратний корінь з де-

зився син. — Просто ми перейшли на прогресивну форму. Створили кооператив по розв'язанню контрольних. Марія розв'язує задачі. Кирило — приклади. Мишко ро-

самофінансування переходять. То ми з Мишком порадились і вирішили, що нам і одного на двох досить. А вивільнені фонди використали на соціально-культурну сферу — сходили в кіно на «Постріли сіред ночі».

— А щоденника куди подів — може, познини? І чому його ти мені на підпис не даш?

— Як куди подів? — здивовано зиркнув на батька Тарасик. — Викинув. Щоденник і різni там підписи — породження бюрократизму. А бюрократизм, як відомо, нещадно викорінюємо...

Пилчук важко застогнав і склонив сина за комір.

— Слухай, ти, розумнику, — прохрипів він, — коли відніні не будеш поводитися, як усі нормальні учні, доведеться мені дістати свій флотський пасок!

— Це — волонтеризм! — вислизнув з його рук нащадок.

— Командно-адміністративні методи управління — усіма засуджені! На знак протесту оголосив голодовку до вечора. А там прийде мама, зберемо сімейні збори й поговоримо...

— Голова сім'ї поки що я! — grimniv Pylchuk, aж люстра задзвеніла.

— Мама вважає інакше, — спокійно заперечив Тарасик. — Тому все вирішать вибори. Я особисто голосуватиму проти тебе — і твій світогляд, і погляди надто деструктивні.

І син знову заглибився у газету.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

— Знову мене викидають до школи! Що ти там ще ут-

— Нічого особливого. Жбур-

нус камінчик у море...

— У яке ще море?

— У Середземне, на глобу-

ci...

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

45

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу
Редакції /див.: II стор. обкладинки/ з допискою:
"Для Сороки"

ДОРОГА СОРОКО!
Чи то правда, що Ти перенеслася в нове гніздо?
Цікавий

ДОРОГИЙ ЦІКАВИЙ!
Цього літа Редакція "В. О. Р." перелетіла з Детройту до Філадельфії. А я з нею.
Нову адресу знайдеш на II-ій сторінці обкладинки. Сорока

X X X

ДОРОГА СОРОКО!
Я хотіла б наступного року зголоситися до булави новацького табору в Україні.
Чи це можливе? Зainteresovaná.

ДОРОГА ЗАІНТЕРЕСОВАНА!
Передбачається, що наступного року в Україні будуть новацькі табори.
Кваліфікованих виховників завжди потрібно. Якщо Ти маєш ступінь
впорядниці, - потелефонуй на число: 914-782-0977 (у ЗСА). Сорока

X X X

ДОРОГА СОРОКО!
Я чув, що має бути зміна Новацького Закону. Яка вона буде? Влодко

ДОРОГИЙ ВЛОДКУ!
Збори Конференції Українських Пластових Організацій схвалили зміну й вона
буде в новому Правильнику УПН. Новацький Закон звучатиме так:
1. Новак любить Бога й Україну.
2. Новак слухається батьків і виховників.
3. Новак робить добре учинки.
4. Новак додержується правил у грі.
5. Новак старається бути щораз ліпшим. Сорока

X X X

ДОРОГА СОРОКО!
Мама хоче вислати мене на туру по Україні. Чи Ти гадаєш, що я міг би знайти в
Україні гарну дівчину? Підстаркуватий

ДОРОГИЙ ПІДСТАРКУВАТИЙ!
Найкращі дівчата - українки. Бажаю успіху! Сорока

X X X

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього 18-го жовтня 1989 р.
в Сиракузах, Н. Й., на 50-му році життя
відійшов у Вічність
мій Незабутній МУЖ

бл. п.

МИРОСЛАВ (СЛАВКО) КРАВС

Цією дорогою складаю щиросердечну подяку родині, приятелям і знайомим здалека і близька, які підтримували Покінно на дусі під час тяжкої недуги листами, квітами і телефонічними привітами. Дякую усім, що відвідали бл. п. Славка в лікарні і вдома. Ваші слова поради і розради і Ваші молитви нам значно улегшили пережиття тяжких днів.

Особливо дякую довголітнім приятелям д-р Гері і Анні Тіндал і Богданові Крякові за численні добре діла і постійну поміч у хвильках потреб.

Сердечно дякую Всесвітнім Отцям при церкві св. I. Хрестителя в Сиракузах, парохові о. Петрові Дудякові і сотрудників о. Робертів Бачові за душевну підтримку, удлінення Найсвятіших Тайн і за чутливе відслухання Панахиди та св. літургії і похоронення на місці Вічного Спочинку.

Щиро дякую дияконові д-рові Миронові Ткачеві за співслужження Панахиди і похоронної св. Літургії, під час якої віддав пошану своєму Покійному Другові теплими поминальними словами про Його кріпку віру і ніжну душу.

Дякую о. Богданові Смикові і о. Романові Галадзі за відправлення Служби Божої в пам'ять Покійного в Ютиці, Н. Й. та в Брентон, Онтаріо.

Складаю глибоку подяку пластовим друзям, членам куреня Хмельниччинки, які потрудилися приїхати з далеких сторін віддати почесть Покійному традиційно стійкою з курінним прапором, гетьманським кирасом і булавою. За цей особливо зворушливий поклик дякую Якові Шегринові, Павлові Черепасі і Славкові Гарасимові.

Рівно ж сердечно дякую подрузі Діді Бутенко, яка своїми прощальними словами вшанувала Покійного споминами Його пластової діяльності і любові виховної праці з пластовим новацтвом.

Моя широка подяка другові Ярославові Пришлякові („Братчикові Славкові“) за Його труд, що приішав на похорон щоби передати співчуття в імені Крайової Пластової Старшини, членства станиці Баффало і табору Нового Сокола. Також дякую за глибокозмістовні слова прощання пластовому Другу.

Дякую усім присутнім, які з'єдналися у живім вінку біля могили відспівати бл. п. Славкові пластову пісню „Ніч вже Яде“.

Щиро дякую усім, що так чисельно взяли участь у похоронних відправах, як також тим, що передали співчуття письмово або телефонічно.

Дякую усім, що прислали прекрасні букети квітів, а саме: О. Б. і Р. Бартко, Г. і Л. Бачинські, Д. Білів, Е. Бішко, Х. Блаженко, К. і Г. Гапій, І. Федів, Ф. Гред, Х. Грос, Л. Дмитрак, А. і В. Долко, Л. і С. Кравс, А. Мельник, Е. і Р. Мірчед, Л. і Я. Павлович, К. і С. Пафендергер, М. і В. Прибила, К. Тимків, Г. і А. Тіндал, Б. і Е. Титла, Б. і Л. Феліціяно, І. і С. Фокс, Н. Цвях та З. і П. Шокалюк.

У пам'ять Покійного пожертув склали:

На СЛУЖБИ БОЖІ:

Род. Армстронг, С. Аспінал, О. Б. і Р. Бартко, Е. Бішко, З. і К. Бішко, М. Величко, Л. Вілсон, Р. Галистер, М. і Д. Гапій, М.

I. Б. Гейстинг, Ф. Джікоді, д-р Г. і д-р С. Клюфас, А. і В. Кравс, Л. і С. Кравс, М. Кравс, Н. і Ю. Кравс, Е. Купровська-Андерсон, Л. Ласферкс, М. Логаза, П. Мен, Х. Музял, Е. і Л. Найоті, Е. і О. Прибила, род. Феліціяно, пласт. кур. Хмельниччинки, П. і Ф. Сміт, М. і Дж. Тіндар, Д. Ткач, дияк. д-р М. і Дж. Ткач, Укр. Фед. Кредитівка в Сиракузах, М. Ярема. Разом ..... 360.00 дол.

На Пластовий Виховний Журнал „ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ“:

500.00 дол. — М. Кравс;
по 200.00 дол. — Д. Білів, О. і М. Савчак;
по 100.00 дол. — О. Б. і Р. Бартко, Х. Блаженко, Л. і М. Гірник, Н. і Ю. Кравс, д-р Г. і А. Тіндал, Б. і Е. Титла;
по 50.00 дол. — Д. і В. Бутенко і А. Домбчевська, Л. і В. Делькевич, Н. Цвях;
по 40.00 дол. — Х. і Б. Бенгловські, О. і Т. Голод;
30.00 дол. — П. Салига;
по 25.00 дол. — С. і Ф. Вовкович, д-р А. і Я. Гудзяк, В. і М. Кавка з донею, З. С. і Б. Катамай, А. і В. Кравс, Х. і Б. Крік, С. Міськевич, С. Пігуляк, М. Тейлор, О. Топорович, Д. і В. Федорів, Дж. і Т. Шипилів, д-р А. і Д. Якубович; по 20.00 дол. — Л. і С. Кравс, О. і О. Кравс, д-р Я. Кривяк, М. Логаза, А. і Ю. Полянські;
по 15.00 дол. — проф. О. Дуб, А. і В. Хомик, Н. і Р. Шаран; по 10.00 дол. — Е. Бішко, З. і К. Бішко, д-р І. В. Гвозда, У. Пилипишин, І. Пиндус, Д. Мікита, М. Середович, З. і П. Шокалюк;
5.00 дол. — М. Заплатинська.
Разом ..... 2,315.00 дол.

На КАТЕДРУ УКРАЇНОЗНАВСТВА в Гарварді:

25.00 дол. — О. і В. Лагошняк;
20.00 дол. — О. і О. Кравс.
Разом ..... 45.00 дол.

На Пресовий Фонд „НАШОГО ЖИТТЯ“:

Е. Бішко, Н. Возняк, Ф. Войтович, А. Евеник, М. Заплатинська, А. Кравс, М. Малір, У. Пилипишин.
Разом ..... 75.00 дол.

На УКРАЇНСЬКУ ГЕЛЬСІНКСЬКУ СПІЛКУ (УГС):

І. Лихоліт і Л. Сушків. Разом ..... 20.00 дол.

На ЗАКУП КНИГ про „СКАВІНГ“ до Бібліотеки:

Приятелі при Childrens' Dept., Cleve. Hgts % Univ. Hgts. Public Library, Cleve., О. Разом ..... 25.00 дол.

На ОРГАНІЗАЦІЮ "HOSPICE OF CNY":

200.00 дол. — М. Кравс;
160.00 дол. — Приятелі при Plaza Rehab. Ctr. — Syracuse;
100.00 дол. — Н. і Ю. Кравс;
64.00 дол. — Приятелі при Dept. of Social Svcs. — Syracuse;
50.00 дол. — Приятелі при County Auditor's Ofc. — Cleveland;
50.00 дол. — О. і М. Савчак;
по 25.00 дол. — Х. і Б. Крік, І. і С. Фокс;
по 20.00 дол. — Р. і М. Адукалін, О. і О. Кравс;
15.00 дол. — А. і В. Кравс;
по 10.00 дол. — М. Бовшамп, М. Заплатинська.
Разом ..... 749.00 дол.

Загальна сума ..... 3,589.00 дол.

Щиро дякую за Вашу жертвенність. Нехай Всемогучий Господь Вас винагородить своїми ласками за Ваші добри серця.

Незважаючи Вам відчіні:

дружина — МАРТА з САВЧАКІВ

батьки —

АНАСТАЗІЯ і ВОЛОДИМИР

ОРИСІЯ і МИХАЙЛО САВЧАКІ

брата

ОРЕСТ з жінкою ОКСАНОЮ і дітьми
ЮРІЙ з жінкою НЕОНІЛЕЮ і дітьми

3 M I C T

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ Новацькі Проби - Старий Орел.....	2
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ? Пригода Книжки - Стата Гайдиш.....	5
МАЙСТРУЄМО	
Як Ухивати Ніх.....	8
Тотем Роя "Олені" - Сірий Орел Денис.....	10
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Віс Вітер	11
Щасливий Край.....	11
ІГРОВИЙ КУТОК. Тихі Ігри - А. П. Коваль.....	12
САМОДІЯЛЬНА ГРА. Ніч Святого Миколая - Стата Гайдиш.....	14
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА: "Як Білка в Колесі" - А. П. Коваль.....	21
РОЗГЛАДАЙТЕ?	23
ПРИКАЗКИ	23
ЦІКАВЕ ЗВІДУСЛЬ	
Січові Стрільці - Андрій Шука.....	24
Послухай!.. - П. Осадчук.....	24
Не Кидайсь Клібом - М. Рильський.....	25
Нариси - С. Вангелі.....	25
Про Дівчинку Станку і Хлопчика Христо - О. Пархоменко.....	26
ОРЛЯЧА РОЗВАГА . Іскри з Очей - Е. Распє.....	27
ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ	28

ПОЖЕРТВИ НА ФОНД "ВОГНЮ ОРЛИНОЇ РАДИ".

Богдан Сасвич - в пам'ять Сірого Орла Романа Сасвича.

100.00 ₽

ШИРО ДЯКУЄМО!

